

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 K 020424 15 Kž
Brčko, 09.10.2015. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudaca Maide Kovačević, kao predsjednika vijeća, Ilje Klaić i Ruže Gligorević, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Ljiljane Lukić, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženih G. H. zv. „G.“ iz B.1 i N.H. iz S.1, radi kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ i kaznenog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, odlučujući o žalbama Tužiteljstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i branitelja O.M. i M.L.1, odvjetnika iz B.1, izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 020424 10 K od 31.10.2014. godine, nakon javne sjednice žalbenog vijeća održane dana 09.10.2015. godine, u nazočnosti Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine R.I., optuženih G.H. i N.H., te branitelja O.M. i M.L.1, odvjetnika iz B.1, donio je slijedeću

P R E S U D U

ODBIJAJU SE kao neosnovane žalbe Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i branitelja O.M., odvjetnika iz B.1 i POTVRĐUJE presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 020424 10 K od 31.10.2014. godine u stavku II izreke, koji se odnosi na optuženog N.H. iz S.1, a DJELOMIČNO UVAŽAVA žalba branitelja M.L.1, odvjetnika iz B.1 i PREINAČUJE presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 020424 10 K od 31.10.2014. godine, u stavku I izreke, tako da ona sada glasi:

I Optuženi: G.H. zv. „G.“, sin H. i majke S., djevojačko P., rođen ..... godine u B., gdje je i nastanjen u ulici ..... br. ...., po nacionalnosti B., državljanin BiH, JMBG .....

K R I V J E

što je:

„za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, na teritoriji predratne opštine B.1, suprotno pravilima Međunarodnog humanitarnog prava, i to odredbama člana

3. stav 1. tačka a) i c), člana 4. stav 1. tačka 1. i 6., člana 13. i člana 17. III Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.08.1949. godine, člana 3. stav 1. tačka a) i c) i člana 27. stav 1. IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, i člana 4. stav 2. tačka a) Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12.08.1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), kao pripadnik MUP-a RBiH, u svojstvu inspektora kriminalističke policije Stanice Javne bezbjednosti B.1 sa sjedištem u G.R., u logorima koji su uspostavljeni u prostorijama Osnovne škole i zadružnog doma u G.R., na O. u G.R. i R. – Š. koji se nalazi na granici između G.R. i M., gdje su zatvarana lica srpske nacionalnosti kao pripadnici vojske R.S. i lica protivpravno lišena slobode, vršio akte fizičkog zlostavljanja zatvorenih lica srpske nacionalnosti, nečovječno postupao, povređivanjem tjelesnog integriteta i zdravlja i nanosio im teške duševne patnje i poniženja, pa je:

1. N.Đ., koji je dana 09.05.1992. godine kao civilno lice lišen slobode na S.S. od strane pripadnika TO A. BiH i sproveden u centar G.R. u privatnu kuću, ispitivao u toj kući a u toku ispitivanja radi iznude priznanja psovao je N. majku četničku i tukao ga policijskom palicom, rukama, dlanovima i nogama po raznim dijelovima tijela, a od udaraca N. je zadobio „otvorenu“ ranu na glavi, nakon ispitivanja naredio je da ga odvedu u drugu sobu uz prijetnju da će mu sve zube „poizbijati“, i isti dan odveden je u logor R.-O.,
2. D.Đ., kao civilno lice u mjesecu novembru 1992. godine ispitivao u privatnoj kući u G.R., a potom ga odveo i zatvorio u prostoriju dimenzija 1,5 x 2,0 metra u R.-Š. i prvog dana stražari su ga izveli u kancelariju gdje ga je G. ispitivao, a tokom ispitivanja udario je D. po glavi, licu i grudnom košu od kojih udaraca je bio sav modar i crn, a nakon tri dana je premješten u garažu i G. je nastavio da ga svako jutro ispituje i zlostavlja, a jedne prilike udario ga je 7 puta palicom po glavi i udario mu 10 šamara psujući mu četničku majku i prijeteći da će mu sina odvesti HOS-ovcima da ga „gule stojeći“,
3. V.V., koji je dana 14.09.1992. godine u vojnoj akciji zauzimanja B.2 kao civil lišen slobode i sproveden u logor R.-Š. i zatvoren u garažu, tražio da ga izvedu iz garaže i dovedu u prostoriju za ispitivanje, pa nakon što su ga dva lica dovela, G. ga je počeo ispitivati pokazujući mu zastavicu sa četiri ocila i pitajući „Šta je ovo“, a kada je V. odgovorio da ne zna, G. ga je dva puta pesnicom udario u predjelu nosa, usljed čega je iz nosa počela teći krv, a kad je u toku ispitivanja u prostoriju ušlo NN lice i skrenulo pažnju G. da ne može tako postupati, G. je naredio dvojici prisutnih da V. „odnesu“ pod česmu, umiju i vrate u garažu, što su oni i učinili,
4. J.B., koji je dana 15.09.1992. godine u vojnoj akciji zauzimanja B.2 kao pripadnik odreda TO, B.2, lišen slobode i sproveden u logor u G.R. i zatvoren u prostorije zadružnog doma, dočekao na ulazu u salu i nakon pitanja „Gdje si dobrovoljac“, udario ga pesnicom u predjelu nosa i očiju zbog čega je J. izgubio svijest i pao, a dok se nalazio na tlu, G. ga je još jednom udario nogom,
5. P.R. koji je dana 15.09.1992. godine u vojnoj akciji zauzimanja B.2 kao pripadnik odreda TO, B.2, lišen slobode i sproveden u G.R. i zatvoren u

hangar, istog dana sproveo u logor R.-Š. i zatvorio u sobu veličine 2,0 x 2,0 metara, odakle ga je stražar odveo na ispitivanje kod G., pa kad je doveden u kancelariju za ispitivanje G. mu se obratio „Pašaga to si ti“ gledajući fotografiju na kojoj je P. bio u srpskoj uniformi, a zatim mu je prišao i više puta ga udario pesnicom u predjelu glave, lica i po drugim dijelovima tijela usljed čega je P. potekla krv iz nosa i usta, a narednih dana je više puta izvođen i ispitivan i u toku ispitivanja G. je zlostavljao P. na način da ga je udarao pesnicama, policijskom palicom, kundakom od puške i udarao mu je šamare,

6. S.P.1, koji je dana 14.09.1992. godine u vojnoj akciji zauzimanja B.2 kao pripadnik odreda TO, B.2, lišen slobode i sproveden u logor R.-Š. gdje je zatvoren u garažu, kada je doveden u kancelariju za ispitivanje više puta ga udarao palicom, nogama, rukama, u predjelu glave, leđa, usljed čega je zadobio modrice, a u toku ispitivanja ušla su još dva lica koja su zajedno sa G. udarala S.1 i tom prilikom palicom je udaren po nosu usljed čega mu je potekla krv, a G. ga je natjerao da krv briše džemperom,
7. Đ.M.1, koji je nakon 20-ak dana od zauzimanja B.2 kao pripadnik odreda TO, B.2, sproveden u logor R.-Š. i zatvoren u prostoriju veličine oko 1,5 x 2,0 metara zajedno sa sinom M.D. gdje je zadržan 4 dana, dok se nalazio u logoru svakog dana više puta ispitivao i u toku ispitivanja Đ.1 je tukao palicom, nogama, skidao ga do gola, upućivao mu razne psovke i uvrede, prijetio da će mu uhvatiti brata, prijetio da će mu zabosti čačkalice ispod nokata, a od udaraca Đ.1 se zatvorilo desno oko, gubio je svijest i imao je modrice po cijelom tijelu, a jedne prilike ga je tjerao da čita članak iz novina o navodnom stradanju muslimana i dok je čitao tukao ga je upućujući mu psovke a drugi put stavio mu u usta „zastavu“ sa četiri ocila prisiljavajući ga da je jede,
8. M.S.1, koji je neutvrđenog dana nakon izvođenja vojne akcije zauzimanja B.2 lišen slobode i kao pripadnik odreda TO, B.2, odveden u logor G.R. i zatvoren u prostorije Osnovne škole i zadružnog doma, koga su naoružana lica dovela u učionicu ispitivao i u toku ispitivanja su ga prisutna naoružana lica udarala a potom je G. ustao od stola i M.1 je udarao rukama i pesnicama, izvadio pištolj i M.1 stavio cijev duboko u usta i udario ga šakom u glavu nakon čega je M.1 pao i tad su ga ostali počeli udarati nogama i kundakom od puške a od udaraca je počeo krvariti, da bi nakon toga G. naredio da ga krvavog izvedu iz učionice, a potom je više puta izvođen na saslušanje kod G., a jedne prilike G. je naredio da mu skinu pantalone prijeteći da će mu testise staviti u ladicu od stola i zatvoriti je, čemu se M.1 opirao i pretrpio je veliki strah,
9. Đ.M.2, koji je 18.09.1992. godine nakon izvođenja vojne akcije zauzimanja B.2 lišen slobode i kao pripadnik odreda TO, B.2, odveden u logor G.R. i zatvoren u prostorije Osnovne škole i zadružnog doma, prvi dan izveo u drugu učionicu gdje mu je pokazao karticu unutrašnjih poslova i počeo ga udarati psujući mu majku uz prijetnju da će mu dati pištolj da ubije jednog „četnika“ i uz prijetnju da može da mu uradi šta hoće, da ga može ubiti i da mu život visi na koncu, a drugi put kad je izveden u učionicu gdje je bio G. sa nekoliko uniformisanih lica, G. ga udario i od tog udarca Đ.2 je pao a zatim

ga je udarao nogama i udarala su ga i druga prisutna lica, a kad je G. rekao „dosta“, prestali su ga udarati,

10. S.P.2, koji je neutvrđenog dana nakon izvođenja vojne akcije zauzimanja B.2 lišen slobode i kao pripadnik odreda TO, B.2, sproveden u logor G.R. i zatvoren u prostorije Osnovne škole i zadružnog doma, postrojio sa drugim licima ispred škole i zadružnog doma, potom ga prozvao i odmah ga više puta udario pesnicom u predjelu glave od kojih udaraca je gubio svijest i pao, i dok se nalazio na zemlji G. je zatražio nož da ga zakolje, a istog dana odveden je na ispitivanje kod G., koji mu je prije ispitivanja zaprijetio: „Reći ćeš sve što te budem pitao, inače ću ti odbiti bubrege“,
11. B.V., koji je dana 15.09.1992. godine u vojnoj akciji zauzimanja B.2 kao pripadnik odreda TO, B.2, lišen slobode i sproveden u logor G.R. i zatvoren u zadružni dom, prozvao u sali doma da se javi, pa nakon što se javio, G. ga je udario više puta te naredio da stoji uza zid i da se ne pomjera, a narednog dana kad je B. pošao u toalet, G. ga je prepoznao na vratima, izdvojio ga i „premlatio“, a potom odveo u privatnu kuću gdje ga je dva sata ispitivao i tokom ispitivanja više puta ga udario zbog čega mu je potekla krv iz usta i vojniku koji je bio prisutan ispitivanju, naredio je da B. batina, što je vojnik učinio,
12. M.T.1, koji je dana 15.09.1992. godine u vojnoj akciji zauzimanja B.2 kao pripadnik odreda TO B.2, lišen slobode i sproveden u logor G.R. i zatvoren u zadružni dom, ispitivao u prostoriji Osnovne škole, udario mu nekoliko šamara psujući mu majku četničku, a zatim dok je M.1 sjedio na stolici, povukao ga za kosu i udario ga pesnicom i od tog udarca je M.1 pao na pod a iz usta mu je potekla krv, i dok se nalazio na podu nastavio je da ga šutira u rebra, pa kada je završio sa ispitivanjem udario je M.1 palicom po leđima, zaprijetivši mu da nikom ne govori o čemu je ispitivan“,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata i oružanog sukoba vršio prema civilnom stanovništvu mučenje, nečovječno postupao, nanosio velike patnje i povredu tjelesnog integriteta i zdravlja ljudi (točka 1. - 3.), te kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata i oružanog sukoba vršio prema ratnim zarobljenicima mučenje, nečovječno postupao, nanosio velike patnje i povredu tjelesnog integriteta i zdravlja ljudi (točka 4. - 12.),

čime je, radnjama opisanim u stavku I pod točkama 1. do 3. izreke ove presude počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, za koje kazneno djelo mu se temeljem tog zakonskog propisa i uz primjenu članaka 5., 33., 38., 41., 42., stavak 2. i 43. stavak 1. točka 1. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, UTVRĐUJE kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 2 (dva) mjeseca, a radnjama opisanim pod točkama 4. do 12. izreke ove presude, počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, za koje kazneno djelo mu se temeljem tog zakonskog propisa i uz primjenu članaka 5., 33., 38., 41., 42., stavak 2. i 43. stavak 1. točka 1. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, UTVRĐUJE kaznu zatvora u trajanju od

1 (jedne) godine i 10 (deset) mjeseci, pa ga ovaj sud temeljem članka 48. stavak 2. točka 3. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ,

O S U Đ U J E

NA JEDINSTVENU KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 2 (DVIJE) GODINE I 10 (DESET) MJESECI.

Na temelju članka 188. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, optuženi se oslobađa plaćanja troškova kaznenog postupka, koji padaju na teret proračunskih sredstava suda.

Na temelju članka 198. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oštećeni N.Đ., D.Đ., P.S., V.V., J.B., P.R., S. P.1, Đ.M.1, M.S.1, Đ.M.2, S.P.2, B.V. i M.T.2 se sa imovinsko pravnim zahtjevima upućuju na parnični postupak.

II Na temelju članka 284. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, optuženi G.H.

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

da je:

1. A.P., koji je dana 06.05.1992. godine lišen slobode kao civilno lice na ulazu u G.R. od strane naoružanih i uniformisanih lica i sproveden u privatnu kuću u G.R., uputio prijetnju: „Ti slikar ako budeš šta kriv, ovo će ti presuditi“, pokazujući na nož koji je držao u futrolu na kaišu, a nakon što je G. napustio prostoriju A. su zaključali bez objašnjenja o razlozima lišenja slobode i narednog dana je sproveden u logor R.-O.,
2. M.R., koji je 13.05.1992. godine kao civilno lice lišen slobode na punktu u G.R. i sproveden u policijsku stanicu, u policijskoj stanici više sati nezakonito ispitivao zajedno sa nekoliko pripadnika policijske stanice, zlostavljajući M. na način da su ga u toku ispitivanja udarali po čitavom tijelu policijskom palicom, drvenom palicom, štilom od sjekire, kundakom od puške i nogama, zbog čega je M. više puta gubio svijest, a u toku zlostavljanja naročito se isticao G., a u ranim jutarnjim časovima sproveden je u logor O. gdje ga je u narednom periodu G. više puta ispitivao i u toku ispitivanja udarao rukama, nogama i palicom po glavi, grudnom košu i drugim dijelovima tijela usljed čega je zadobio povrede u vidu modrica i otoka,
3. V.T., koji je kao pripadnik V.R.S. zarobljen u naselju IV J., na putu prema „D.“ u B.1 03.06.1992. godine i zatvoren u jednu prostoriju u preduzeću

„Biljana“ u M. i vezan liscama za stalažu, vezanog ispitivao i u toku ispitivanja tukao nogama i rukama usljed čega je V. gubio svijest i zbog čega je pokušao izvršiti samoubistvo režući vene komadom stakla, a kada je sproveden u logor O., ispred komore dočekao ga je G. i vezanog odveo u kancelariju za ispitivanje udaljenu oko 100 metara i počeo ga ispitivati u prisustvu H.M., A.T. i lica po nadimku „Šok“ i „Kobra“, a u cilju iznude priznanja G. ga je više puta udario okruglim drvetom-motkom u predjelu vrata i po rukama, a zlostavljanju su se pridružili A.T., „Šok“ i „Kobra“ usljed čega je V. više puta gubio svijest i u besvjesnom stanju sa krvnim podlivima i otocima po cijelom licu, od kojih su mu oba oka bila zatvorena, vraćen je u prostoriju u kojoj je bio zatvoren, a u narednom periodu u više navrata G. ga je ispitivao i zlostavljao tako da je V. nakon zlostavljanja priznao sve što je od njega traženo,

4. B.P., koji je neutvrđenog dana nakon izvođenja vojne akcije zauzimanja B.2 lišen slobode i kao pripadnik odreda TO, B.2, sproveden u logor G.R. i zatvoren u prostorije Osnovne škole i zadružnog doma, kada je doveden postrojio sa drugim licima ispred škole i zadružnog doma, pa nakon što ga je čuvar udario kundakom od puške, od kog udarca je pao i nakon što se podigao, G. ga je više puta udario rukama u predjelu lica,
5. P.S., koji je 14.09.1992. godine u vojnoj akciji zauzimanja B.2 ranjen i kao civil lišen slobode i sproveden u logor R.-Š. gdje je zatvoren u kancelariju, prvu večer nakon lišenja slobode ispitivao radi prikupljanja informacija, jer je P. prvi „zarobljen“, psujući mu četničku majku bacio je pred P. značku pitajući „Šta je ovo“ i desnom rukom mu je udario dva šamara“,

čime bi radnjama opisanim pod tačkama 1., 2. i 5. počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, a radnjama opisanim pod tačkama 3. i 4. kazneno djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ.

Na temelju članka 189. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, optuženi se oslobađa plaćanja troškova postupka koji padaju na teret proračunskih sredstava suda.

Na temelju članka 198. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oštećeni A.P., M.R., V.T. i B.P. se sa imovinsko pravnim zahtjevom upućuju na parnični postupak.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 020424 10 K od 31.10.2014. godine, u stavku I izreke, optuženi G.H. zv. „G.“ iz B.1, oglašen je krivim da je radnjama poblježe opisanim u tačkama 1. do 4. izreke te presude počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, za koje je optuženi, temeljem tog zakonskog propisa i uz

primjenu članaka 5., 33., 38., 41., 42. stavak 2. i 43. stavak 1. točka 1. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 5 (pet) mjeseci, a radnjama pobliže opisanim u točkama 5. do 13. izreke te presude počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, za koje je optuženi, temeljem tog zakonskog propisa i uz primjenu članaka 5., 33., 38., 41., 42. stavak 2. i 43. stavak 1. točka 1. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 10 (deset) mjeseci, te mu je primjenom odredaba članka 48. stavak 2. točka 3. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, za oba kaznena djela izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 3 (tri) godine. Temeljem članka 188. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH”, broj 34/13 i 27/14) optuženi je oslobođen plaćanja troškova kaznenog postupka i određeno da isti padaju na teret proračunskih sredstava suda, a na temelju članka 198. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oštećeni N.Đ., D.Đ., P.S., V.V., J.B., P.R., S.P.1, Đ.M.1, M.S.1, Đ.M.2, S.P.2, B. V. i M.T.1 su sa imovinsko pravnim zahtjevima upućeni na parnični postupak.

Istom presudom, optuženi G.H., na temelju članka 284. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine oslobođen je od optužbe da je radnjama opisanim u točkama 1. i 2. počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, a radnjama opisanim pod točkama 3. i 4. kazneno djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ. Temeljem članka 189. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine optuženi je oslobođen plaćanja troškova postupka i određeno da isti padaju na teret proračunskih sredstava suda, a na temelju članka 198. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oštećeni A.P., M.R., V.T. i B.P. su sa imovinsko pravnim zahtjevima upućeni na parnični postupak.

U stavku II izreke prvostupanjske presude, optuženi N.H. iz S.1, oglašen je krivim da je radnjama pobliže opisanim u točkama 1. do 5. izreke te presude počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, za koje je optuženi, temeljem tog zakonskog propisa i uz primjenu članaka 5., 33., 38., 41., 42. stavak 2. i 43. stavak 1. točka 1. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine. Temeljem članka 188. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine optuženi je oslobođen plaćanja troškova kaznenog postupka i određeno da isti padaju na teret proračunskih sredstava suda, a na temelju članka 198. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oštećeni B.P., Ž.K., S.P.2, M.S.1 i C.R., su sa imovinsko pravnim zahtjevima upućeni na parnični postupak.

Protiv navedene presude žalbe su u zakonskom roku izjavili Tužiteljstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, branitelj optuženog G.H. – M.L.1, odvjetnik iz B.1 i branitelj optuženog N.H. – O.M., odvjetnik iz B.1.

Tužiteljstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu tužitelj) prvostupanjsku presudu pobija zbog povrede kaznenog zakona, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kaznenopravnoj sankciji, odluke o troškovima kaznenog postupka, predlažući da Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine preinači prvostupanjsku presudu i optuženog G.H. ogласi krivim po svim tačkama izmijenjene

optužnice za kaznena djela opisana u optužnici i osudi ga po zakonu na strožu kaznu u odnosu na onu koju je izrekao prvostupanjski sud, a optuženog N.H. oglasi krivim za oba kaznena djela navedena u optužnici i osudi ga po zakonu na strožu kaznu u odnosu na onu koju je izrekao prvostupanjski sud.

Branitelj optuženog G.H. – M.L.1, odvjetnik iz B.1, prvostupanjsku presudu pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno odnosno nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kaznenopravnoj sankciji, predlažući da se žalba uvaži i pobijana presuda preinači odnosno da se optuženi oslobodi od optužbe u odnosu na točke 1. do 13. u stavku I ili da se ista ukine u odnosu na točke 1. do 13. u stavku I pobijane presude kao i izrečene sankcije sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Branitelj optuženog N.H. – O.M., odvjetnik iz B.1, prvostupanjsku presudu pobija zbog pogrešne primjene odredbe članka 23. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u svezi s člankom 499. stavak 1. i člankom 27a. istog zakona, bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka g), članka 297. stavak 1. tačka i), u svezi s člankom 10. stavak 2 Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, člankom 2. stavak 3. točka e) Ustava BiH i članka 6. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, članka 297. stavak 1. točka k) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, povrede kaznenog zakona iz članka 298. stavak 1. točka a) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vezi sa člankom 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ i članka 298. stavak 1. točka a) u svezi s člankom 284. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja iz članka 299. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, predlažući da prvostupanjski sud sukladno odredbama članka 23. stavak 1. i članka 28. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i člankom 449. stavak 1. i člankom 27a. Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine donese rješenje kojim se oglašava stvarno nenadležnim za postupanje u ovoj kaznenoj stvari i predmet uputi Apelacionom odjelu Suda Bosne i Hercegovine na odlučivanje povodom žalbe, ili da ovaj sud žalbu uvaži shodno odredbi članka 297. stavak 1. točka g) i člankom 314. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i predmet dostavi Apelacionom odjelu Suda Bosne i Hercegovine kao isključivo stvarno nadležnom sudu za odlučivanje u ovoj kaznenoj stvari, shodno članku 23. stavak 1. i članku 28. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nadalje predlažući Apelacionom odjelu Suda Bosne i Hercegovine da žalbu uvaži, pobijanu presudu preinači shodno odredbi članka 314. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine, te optuženog oslobodi od optužbe sukladno članku 284. stavak 1. točka a) ili točka c) Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine ili da žalbu uvaži, prvostupanjsku presudu ukine i odredi održavanje glavnog pretresa sukladno članku 315. stavak 1. točka a) ili b) Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine.

Tužiteljstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je podneskom od 13.02.2015. godine, dalo odgovor na žalbu branitelja optuženih G.H. i N.H., u kojem navodi da su žalbe branitelja optuženih neosnovane u cijelosti, te da u donošenju prvostupanjske presude sud nije počinio bitne povrede kaznenog postupka, a niti se ona temelji na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, odnosno povredi kaznenog zakona na štetu

optuženih, kako se to neosnovano tvrdi u žalbama. Stoga predlaže da se žalbe branitelja optuženih odbiju kao neosnovane.

Branitelj optuženog G.H. – M.L.1, odvjetnik iz B.1 je podneskom od 13.02.2015. godine dao odgovor na žalbu u kojem navodi da je u odnosu na oslobađajući dio presude u pogledu optuženog G.H., prvostupanjski sud pravilno utvrdio sve odlučne činjenice, što nije slučaj sa osuđujućim dijelom presude, gdje je sud propustio donijeti identičnu odluku. Pored toga, smatra da tužitelj nije u pravu u pogledu navođenja otežavajućih okolnosti na strani optuženog, koje navodno prvostupanjski sud nije uzeo u ocjenu, a trebao je, jer po mišljenju branitelja te okolnosti nemaju značaj u situaciji kada je u odnosu na optuženog G.H. sud trebao donijeti oslobađajuću presudu, stoga predlaže da ovaj sud odbije žalbu branitelja optuženog G.H. kao neosnovanu.

Branitelj optuženog N.H. – O.M., odvjetnik iz B.1 je podneskom od 25.02.2015. godine dao odgovor na žalbu u kojem navodi da predlaže da se žalba odbaci kao nedopuštena, u smislu članka 312. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer ju je izjavila neovlaštena osoba, odnosno R.I., a ne tužitelj Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, s obzirom da žalba nije ovjerena pečatom Tužiteljstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Na javnoj sjednici žalbenog vijeća ovog suda održanoj dana 09.10.2015. godine, tužitelj i branitelji optuženih ostali su u svemu kod navoda i prijedloga iz pisano izjavljenih žalbi i kod odgovora na žalbe.

Ovaj sud je ispitao prvostupanjsku presudu u skladu s člankom 306. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 34/13 i 27/14), u dijelu u kojem se pobija žalbama, a po službenoj dužnosti u dijelu da li je povrijeđen kazneni zakon na štetu optuženih, nakon čega je odlučio kao u izreci ove presude, iz slijedećih razloga.

Prije davanja detaljnih razloga povodom svakog od žalbenih navoda branitelja optuženih, na samom početku ovaj sud smatra potrebnim otkloniti dvojbu vezanu uz stvarnu nadležnost prvostupanjskog suda, a time i nadležnost ovog suda da sudi u predmetima ratnih zločina uopće, a time i u konkretnom slučaju. Naime, žalbama oba branitelja se prigovara da je prvostupanjski sud donošenjem pobijane presude počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, jer je suprotno članku 28. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno članku 27.a. i 449. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine postupao u kaznenom predmetu, koji je zbog prirode kaznenih djela zbog kojih je vođen, u isključivoj nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a u ovom kaznenom spisu ne postoji rješenje Suda Bosne i Hercegovine koji bi vođenje ovog kaznenog postupka bilo preneseno na Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Ovako stajalište oba branitelja je potpuno neprihvatljivo, jer je u suprotnosti sa odredbom članka 430. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kojom je uređeno postupanje sudova Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno Tužiteljstva, u situaciji primanja u rad predmeta iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, što predmeti ratnih zločina svakako jesu, u kojim optužnica nije stupila na pravnu snagu, odnosno nije potvrđena, do stupanja na snagu ovog zakona (16.09.2010.

godine), dovršit će sudovi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, osim ako Sud Bosne i Hercegovine po službenoj dužnosti ili na obrazložen prijedlog stranaka ili branitelja, ne odluči preuzeti takav predmet.

U konkretnom slučaju Optužnica Tužiteljstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj KT-RS-15/09 od 26.10.2010. godine, koja je potvrđena od Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine dana 09.11.2010. godine, što nedvojbeno upućuje na zaključak da je upravo u skladu sa člankom 430. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine stvarno nadležan za presuđenje u prvom stupnju, a Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine za postupanje u žalbenom postupku, te da u tom kontekstu (stvarne nadležnosti) nije nužno egzistiranje bilo kakve odluke Suda Bosne i Hercegovine, u smislu članka 449. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kako se to neosnovano tvrdi u žalbi branitelja O.M., odvjetnika iz B.. Stoga je žalbe oba branitelja u dijelu koji se odnosi na stvarnu nadležnost, kako prvostupanjskog suda u donošenju pobijane presude, tako i ovog suda da postupa u žalbenom postupku, valjalo odbiti kao neosnovane.

Kada su u pitanju navodi žalbe branitelja optuženog G.H. – odvjetnika M.L.1, koji se odnose na tvrdnje da je prvostupanjska presuda u osuđujućem dijelu (točke 1.-13.) koji se odnosi na prvooptuženog, donesena uz bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer po mišljenju branitelja prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude nije dao valjane razloge u pogledu identiteta optuženog, odnosno identiteta počinitelja kaznenopravnih radnji koje se optuženom stavljaju na teret, s obzirom na to da opis počinitelja koji su davali oštećeni ne bi mogao odgovarati izgledu optuženog u to vrijeme, a niti se optuženi mogao nalaziti na mjestima počinjenja predmetnih kaznenopravnih radnji u vrijeme koje se navodi u optužnici, zato što provedeni dokazi obrane nedvojbeno, po mišljenju branitelja, ukazuje da je optuženi u to vrijeme obavljao redovite zadatke krim. inspektora Policijske stanice G.R. i nije imao nikakve zapovjedne ovlasti u vojnim strukturama Armije Bosne i Hercegovine.

Za razliku od ovakvih tvrdnji branitelja ovaj sud smatra da pobijana presuda sadrži sve razloge o odlučnim činjenicama, pa tako i u pogledu identiteta počinitelja kaznenopravnih radnji opisanih u točkama 1. do 13. izreke osuđujućeg dijela prvostupanjske presude, te da činjenica da je upravo optuženi G.H. osoba koju su oštećeni identificirali kao „G.“ ili „G.“, koji ih je ispitivao i fizički zlostavljao, ničim nije dovedena u pitanje, bez obzira što je upravo branitelj tijekom saslušanja skoro svih svjedoka pred prvostupanjskim sudom uporno inzistirao da oni opisuju kako je taj „G.“ izgledao, što je na sebi imao, koje je naoružanje nosio, pokušavajući i video zapisom (DO-208) optuženog tijekom očevida obavljenog nakon avionskog bombardiranja G.R. i okolnih sela, dokazati kako osoba za koju su oštećeni tvrdili da ih je zlostavljao prigodom ispitivanja, ustvari nije mogao biti optuženi G.H..

Ovakav pristup i argumentacija obrane tijekom cjelokupnog postupka, pa i u žalbi, po ocjeni ovog suda nije dovela u pitanje „identitet optuženog“ kao počinitelja iz prostog razloga što su ga svi oštećeni, kao i svjedoci događaja koji su predmetom ovog kaznenog postupka, na nedvojben način identificirali, neki zato što su ga osobno poznavali još od perioda prije rata kao što su V.T., D.Đ., P.R., Đ.M.2, B.P., S.P.2, M.T.1, C.R.,

D.V., J.S., M.C., M.T.2, Z.T. i M.R., a neki preko činjenice da su od drugih zatočenika saznali njegovo ime, kao što su S.P.1, Đ. M.1, M.S.1, Ž.K., P.M., V.Đ., L.S., S.B.2 i D.M., stim što su svi oni na uvjerljiv način potvrdili da se radilo o G. (G.) kojeg su znali kako uposlenika poduzeća „Tesla“ B.1, a kasnije inspektora u SJB B.1.

Da je upravo optuženi mogao biti, i bio prisutan prigodom prijema zatočenika mještana B.2 od 15.-19.09.1992. godine, odnosno da je dolazio u improvizirani pritvor u „O.“ i „S.R.“ u vrijeme kako se navodi u činjeničnom supstratu osuđujućeg dijela izreke prvostupanjske presude, sa sigurnošću je utvrđeno na temelju iskaza svjedoka Z.P., N.F., N.Č., koji su potvrdili da je optuženi G.H. do formiranja SJB G.R., krajem osmog mjeseca 1992. godine, bio u sastavu organa vojne sigurnosti, a da je prema riječima N.Č., koji je u to vrijeme obnašao dužnost pomoćnika zapovjednika 108. Brigade za sigurnost, optuženog G.H. iz vojne sigurnosti (V.P.) udaljio tadašnji zapovjednik brigade R.M. jer je udarao zarobljenike koji su se nalazili u vojnom pritvoru u S.R. i O.. Isti svjedok je potvrdio da je u vrijeme akcije „B.2“ (15.-19.09.1992. godine) na traženje vojnog zapovjedništva „Ekipa iz MUP-a, kojoj je pripadao i G.H.“, pridodata vojnim sigurnosnim službama (V.P.), jer se moralo hitno obaviti razgovor sa zatočenim mještanima B.2.

Prisustvo optuženog G.H. u krugu Osnovne škole i „Zadružnog doma“ u G.R., u vrijeme pristizanja zatočenih mještana B.2, sudjelovanje u njihovom prijemu, pretresu, smještaju, a kasnije i saslušavanju u jednoj od učionica, osim samog optuženog koji je istina rekao da je tu bio prvi dan i da je na stolu na ulazu u salu Zadružnog doma vidio spisak mještana B.2 označenih kao „Bijeli orlovi“, ali da nije sudjelovao u pretresanju i ispitivanju tih ljudi, potvrdili su inspektori vojne, odnosno civilne sigurnosti koji su sudjelovali u ispitivanju zatočenih mještana B.2, a koji su saslušani na prijedlog branitelja optuženog. Svjedok I. K.2 koji je u to vrijeme bio šef krim. službe – SJB G.R., potvrdio je da su na zahtjev „vojne sigurnosti“ nakon zauzimanja B.2 „na ispomoć“ u prostorije Osnovne škole u G.R. upućeni inspektori iz civilne policije, među kojima je bio i optuženi G.H., što je potvrdio i svjedok O.O., koji je zajedno sa G.H. upućen na ispomoć organima vojne sigurnosti i koji je potvrdio da je sudjelovao u ispitivanju zatočenih mještana B. u prostorijama osnovne škole i Zadružnog doma u G.R., s tim što je istakao da je G.H. ostao nekoliko dana duže u prostorijama osnovne škole. Isto su potvrdili i svjedoci Z.J., tada inspektor u krim. službi SJB u G.R. i K.B., krim. tehničar u krim. službi, koji su naveli da su zajedno sa G.H. bili na „ispomoći“ vojnoj sigurnosti prigodom saslušavanja zatočenih B.2.

Pored toga, da je optuženi dolazio radi saslušanja zatočenika u prostorije improviziranog zatvora na O. i S.r. (Š.), osim oštećenih N.Đ., P.S., V.V., P.R., S.P.1 i Đ.M.1, koji su tamo smješteni nakon zarobljavanja, potvrdili su i svjedoci D.M. i H.H.. Svjedok D.M. je nakon zarobljavanja u S.R. zatvoren zajedno sa ocem Đ.M.1 i sam je bio ispitivan od G.H.. Karakteristično je svjedočenje H.H., koji je na početku rata bio vođa zapovjednika M.Đ., ali je zbog „smjene zapovjedništva“ polovinom petog mjeseca 1992. godine raspoređen za šefa vojnog pritvora u O., gdje je bilo zatvoreno desetak zarobljenika, među kojima i 4 ili 5 „semberaca“, koje je tih dana u večernjim satima ispitivao G.H. i koji su pri ispitivanju bili premlaćivani.

U takvim okolnostima, ovaj sud smatra da se na krajnje neargumentiran način dovodi u pitanje identitet osobe koja je poduzimala kaznenopravne radnje koje se optuženom stavljaju na teret, jer svi naprijed navedeni svjedoci, uključujući i oštećene, u

svojim iskazima otklanjaju svaku sumnju da se u slučaju osobe koja ih je ispitivala i zlostavljala radi o optuženom G.H., odnosno „G.“ kako su ga oslovljavali u to vrijeme. Stoga je sve prigovore branitelja optuženog u tom dijelu valjalo odbiti kao neosnovane.

Nisu u potpunosti jasni razlozi koje u pogledu žalbenog osnova „povreda kaznenog zakona“, u žalbi na prvostupanjsku presudu u obrazloženju ističe branitelj optuženog. Naime, branitelj tvrdi da dokazi provedeni tijekom prvostupanjskog postupka „ne ukazuju na postojanje kvalifikacije kaznenog djela ratni zločin protiv civila i ratnih zarobljenika (članak 142. i 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ), s obzirom da opisane protupravne radnje ne upućuju da je optuženi prema oštećenim poduzimao bilo koju radnju mučenja u smislu nanošenja snažnih tjelesnih i duševnih boli i patnji, odnosno nečovječnog ponašanja s namjerom i motivom da oštećenim kao pripadnicima drugog naroda nanosi bol i patnju“, dodajući da optuženi kao pripadnik „civilne policije“ nije imao nikakve ovlasti nad ratnim zarobljenicima, nego da su prema svjedočenju N.Č. ispitivanje zarobljenih vojnika u akciji „B.2“ obavljali djelatnici „operativne grupe vojne i državne sigurnosti“, a u pogledu oštećenih P.S., D.Đ. i V.V. optuženi kao civilni policajac nije mogao poduzimati nikakve istražne radnje, jer su oni zajedno sa ostalim oštećenim, prije izmjene optužnice, imali status pripadnika Vojske Republike Srpske, s obzirom da su kao pripadnici Teritorijalne obrane naoružani od tadašnje JNA.

Iako se ovako koncipiranim žalbenim navodima dijelom dovodi u pitanje pravilnost činjeničnog stanja na kojem je prvostupanjski sud zasnovao zaključak o statusu oštećenih N.Đ., D.Đ., P.S. i V.V. (točka 1. do 4. izreke), kvalificirajući kaznenopravne radnje koje je optuženi počinio na njihovu štetu kao kazneno djelo Ratnih zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, iz cjelokupnog sadržaja tog dijela obrazloženja, može se zaključiti da branitelj optuženog, osim što osporava da je optuženi počinio radnje za koje je oglašen krivim, prigovara da one nisu mogle biti tako kvalificirane (članak 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ), jer se u slučaju oštećenih D.Đ., P.S. i V.V. radilo o zarobljenim pripadnicima Vojske Republike Srpske, očito aludirajući da se u tom slučaju moglo raditi isključivo o ratnim zarobljenicima, pa u drugačijem zaključku prvostupanjskog suda vidi „osnov za izjavlivanje žalbe u smislu članka 296. stavak 1. točka b. (povreda Kaznenog zakona), jer radnje koje je provodio optuženi ne predstavljaju kazneno djelo za koje se tereti“.

Međutim, unatoč konfuziji u obrazlaganju žalbenog osnova iz članka 296. stavak 1. točka b. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, očito je da branitelj smatra da su kaznenopravne radnje opisane u točkama 1. do 4. izreke pobijane presude, sve i da ih je počinio optuženi, trebale biti kvalificirane kao Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, jer se prema činjenicama utvrđenim tijekom dokaznog postupka, po mišljenju branitelja, radilo o ratnim zarobljenicima, odnosno naoružanim pripadnicima Vojske Republike Srpske.

Iako bi se ovakvi žalbeni prigovori branitelja trebali označiti kao povreda kaznenog zakona na štetu optuženog iz članka 298. stavak 1. točka a., odnosno točka d. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, valja reći da u slučaju oštećenih N.Đ., D.Đ., P.S. i V.V., nije u pravu branitelj kada tvrdi da se radilo o pripadnicima oružanih snaga (VRS), odnosno o ratnim zarobljenicima. Ovo zbog toga što je iz okolnosti njihovog „zarobljavanja“ jasno da u trenutku lišenja slobode nisu pružali aktivan oružani otpor, a niti su pri sebi imali bilo kakvo naoružanje, dok se u slučaju

oštećenog D.Đ. ne može govoriti o vojniku, odnosno pripadniku oružanih snaga jedne od zaraćenih strana, jer je lišen slobode kao civil, a činjenica da je u pretresu njegove kuće u Karavlasima pronađeno vojno naoružanje, kao i sumnja da je osobno naoružavao svoje sumještane, nije od značaja za prirodu njegovog statusa (civil-vojnika), a time niti za pravnu ocjenu kaznenopravnih radnji koje je na njegovu štetu počinio optuženi. Stoga je po ocjeni ovog suda pravilno postupio prvostupanjski sud kada je kaznenopravne radnje opisane u točkama 1. do 4. izreke pobijane presude, pravno kvalificirao kao kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, te time nije povrijedio kazneni zakon na štetu optuženog, u smislu članka 298. stavak 1. točka a. i d. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kako se to neosnovano tvrdi u žalbi branitelja.

Kada je u pitanju činjenična osnova na kojoj se temelji odluka prvostupanjskog suda da optuženog G.H. oglasi krivim za kaznenopravne radnje opisane u točkama 1. do 13. izreke pobijane presude, neosnovano se žalbom branitelja takvo činjenično stanje dovodi u pitanje tvrdnjama da se ono temelji na iskazima oštećenih datim pred prvostupanjskim sudom, a da se zanemaruju iskazi tih istih svjedoka koje su dali policiji i istražnim organima neposredno nakon razmjene tijekom 1993., 1994. i 1995. godine, u kojim „ne spominju optuženog“, odnosno krivo opisuju optuženog kako u pogledu njegovog izgleda i oblačenja, tako i u pogledu onoga što je imao uz sebe od opreme i naoružanja. Nije u pravu branitelj kada tvrdi da se sud kod utvrđivanja odlučnih činjenica oslanjao isključivo na iskaze oštećenih koje su dali tijekom glavne rasprave, a niti da su iskazi koje su ti isti oštećeni davali u SJB B.1 ili pred istražnim sucem Općinskog suda B.1 tijekom 1993., 1994. i 1995. godine, proturječni onom što su izjavili pred prvostupanjskim sudom.

Naime, iz obrazloženja prvostupanjske presude, kao i iz sadržaja tijeka prvostupanjskog postupka može se zaključiti da su tijekom saslušanja dijela oštećenih, kako od strane Tužitelja, tako i od strane branitelja, korišteni zapisnici sačinjavani prigodom prikupljanja izjava od njih (S.B.1, J.B., S.P.2), kojom prigodom su oštećeni objasnili razlike u njihovim iskazima, odnosno zašto pojedine detalje koje su naveli u svom svjedočenju pred prvostupanjskim sudom, nisu izjavili odmah nakon što su razmijenjeni 1993. ili 1994. godine, kada im je sjećanje bilo svježije u odnosu na svjedočenje u prvostupanjskom postupku. Takve razloge je s pravom prihvatio prvostupanjski sud, što u potpunosti podržava i ovaj sud, s obzirom na to da je koncepcija tadašnjeg postupka, kao i način uzimanja izjave koji je podrazumijevao prepričavanje službene osobe ili istražnog suca u zapisnik onoga što mu je osoba koja se sasluša ispričala, zbog čega su važne činjenice u pogledu kaznenog djela i krivice optuženog mogle biti u nedovoljnoj mjeri razjašnjene, za razliku od kontradiktornog postupka pred prvostupanjskim sudom, tijekom kojeg su sve te dvojbe na pouzdan način otklonjene.

Osim toga branitelj se u određenim segmentima poziva na izjave oštećenih koje su dali Vojnim sigurnosnim organima Armije Bosne i Hercegovine, te Vojnom pravosuđu (Okružni vojni sud u T.), gdje su skoro svi oštećeni u ovom kaznenom predmetu saslušavani u svojstvu osumnjičenih, zbog čega ne mogu biti korišteni kao dokaz u ovom kaznenom postupku, bez obzira što ih je branitelj uložio kao dokaz u spis suda.

Nadalje, neuvjerljiva je argumentacija kojom branitelj pokušava dovesti u pitanje vjerodostojnost iskaza oštećenih P.R., S.P.2 i J.B., kao i svjedoka M.S.2 i H.H.. Prije

svega valja ukazati na pogrešku u interpretaciji točke 2. osuđujućeg dijela prvostupanjske presude koji se odnosi na optuženog G.H., gdje branitelj pogrešno navodi da se kaznenopravne radnje opisane u toj točki odnose na oštećenog P.R., iako se iz izreke presude u tom dijelu nedvojbeno može zaključiti da se one (točka 2.) odnose na oštećenog D.Đ., a da se na oštećenog P.R. odnosi kaznenopravna radnja iz točke 6. osuđujućeg dijela prvostupanjske presude.

Pored toga, kada je u pitanju iskaz oštećenog S.P.2, ne može se dovesti u pitanje relevantnost njegovog iskaza samo zbog činjenice da nije mogao sa sigurnošću po glasu prepoznati da li je optuženi G.H. bio osoba koja je, za vrijeme dok je oštećeni pretučen ležao na tlu od nekog od prisutnih vojnika zatražio nož da ga zakolje. Osim što baš ta okolnost ne predstavlja odlučnu činjenicu za postojanje kaznenog djela i krivnje optuženog, sasvim je razumljivo da oštećeni S.P.2 tu okolnost ne može pouzdano potvrditi, jer je prethodno zadobio više udaraca stisnutom šakom u predjelu glave od kojih je pao na tlo i na trenutak gubio svijest, tako da se upornim inzistiranjem branitelja na toj činjenici ne može dovesti u pitanje pravilnost činjeničnog stanja u pogledu kaznenopravnih radnji iz točke 11. osuđujućeg dijela prvostupanjske presude.

Nisu točne tvrdnje branitelja da svjedoci M.S.2 i H.H. nisu pouzdano identificirali optuženog G.H. kao počinitelja kaznenih djela za koje je oglašen krivim, jer su ga navodno opisali kao pripadnika vojske, odnosno uniformiranu osobu, iako je po mišljenju branitelja dokazima obrane pouzdano utvrđeno da je optuženi u sporno vrijeme bio u civilnoj odjeći. Naime, svjedok M.S.2 je prema vlastitom kazivanju zarobljen sa još šest pripadnika Vojske Republike Srpske iz B.3, na I. 23.06.1992. godine, i zatvoren u „Hladnjači u G.R.“, gdje ga je G. ispitivao i pretukao prve večeri nakon zarobljavanja, dok su ga kod ponovnog ispitivanja tukle druge osobe. U suglasju sa ovakvim tvrdnjama svjedoka M.S.2 je iskaz H.H., o kojem je već bilo govora nešto ranije u ovoj presudi, koji se prisjetio da je jedan od pet ili šest „semberaca“ koje je čuvao bio M.S.2, koje je u više navrata vodio na ispitivanje u prostoriju pored „hangara“, gdje su bili zatvoreni, te da ih je ispitivao uglavnom „G.“, kojeg identificira kao optuženog G.H., te da je vidio da je on osobno tukao zatvorenike koje je ispitivao. U takvim okolnostima se problematiziranjem činjenice da li je optuženi, u vrijeme poduzimanja kaznenopravnih radnji za koje je oglašen krivim, imao na sebi maskirnu uniformu, ili neki njen dio, odnosno da li je bio pripadnik vojnih postrojbi ili civilne policije, kod činjenica da je svjedok N.Č. izjavio da kada je došao krajem šestog mjeseca 1992. godine u 108. Brigadu optuženi G.H. bio „pri vojnoj sigurnosti i da je nosio vojnu uniformu“, a da je u civilnu policiju premješten tek u osmom mjesecu 1992. godine po nalogu zapovjednika R.M. „jer je šakama udarao zarobljenike“, ne može se dovesti u pitanje vjerodostojnost iskaza svjedoka M.S.2 i H.H., a time niti dovesti u sumnju da je upravo optuženi G.H. počinitelj radnji o kojima su navedeni svjedoci govorili.

U preostalom dijelu žalbe koji tretira žalbeni osnov pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, branitelj optuženog ističe da je u završnoj riječi ukazao na sve proturječnosti koje su u svojim iskazima iznijeli oštećeni pod točkama 1. do 13., za koje se tereti optuženi, ne pojašnjavajući u čemu se te nelogičnosti ogledaju, paušalno zaključujući da je sud cijenio sve dokaze u međusobnoj svezi, ne bi mogao izvesti zaključak da je optuženi „nečovječno postupao“, jer sve da je i bilo fizičke prinude prema oštećenim, u vidu šamara, udaraca šakom ili slično, s posljedicom nanošenja lakih

tjelesnih povreda, to se svakako ne bi moglo podvesti pod zakonsku definiciju nečovječnog postupanja.

Ovakvim paušalnim ocjenama branitelja, po ocjeni ovog suda, na argumentiran način nije dovedena u pitanje pravilnost odlučnih činjenica koje je utvrdio prvostupanjski sud u odnosu na kaznenopravne radnje opisane u točkama 5. do 13., izreke prvostupanjske presude, jer je u pogledu točaka 1. do 3. ovaj sud već ranije dao odgovarajuće razloge. Naime, odlučne činjenice vezane uz postupanje optuženog G.H. prema oštećenim J.B., P.R., S.P.1, Đ.M.1, M.S.1, Đ.M.2, S.P.2, B.V. i M.To.1, sud nije isključivo utvrdio na temelju iskaza tih oštećenih, kako se to želi krivo prikazati od strane branitelja, iako su oštećeni na uvjerljiv način opisali svoje stradanje u zatočeništvu. Međutim, osim oštećenih o postupcima optuženog svjedočili i svjedoci koji nisu obuhvaćeni optužnicom, a bili su zatočeni nakon vojne akcije „B.2“ ili zarobljeni na samom početku ratnih sukoba. Tako je svjedok D.V. izjavio da se sa jednom skupinom B.2 predao Armiji Bosne i Hercegovine 15.09.1992. godine nakon čega je sa ostalim muškarcima, koje su razdvojili od žena i djece, dovežen u krug Osnovne škole u G.R. i postrojili ih ispred sale Zadružnog doma, nakon čega je N.H., sa kojim je radio prije rata u „Tesli“ naredio da sve povade iz džepova. Do sale u koju su smješteni su morali proći kroz „špalir“ tijekom kojeg su ih udarali. Poznato mu je da je G.H., sa kojim je također prije rata radio u „Tesli“, ispitivao njegove sumještane, koji su se nakon ispitivanja vraćali pretučeni i krvavi. Njega osobno G.H. nije ispitivao, ali jeste J.M., I.D. i B.V. i druge. Vidio je kada je „G.“ njegovog ujaka M.P. „nokautirao“, jer je nešto novca sakrio u čarapu.

Svjedok J.S., koji se također predao nakon zauzimanja B.2 15.09.1992. godine i bio smješten sa ostalim zatočenicima u sali „Zadružnog doma“ u G.R., potvrdio je da je i sam dobio „čestit udarac u lice“ od „N.“ (N.H.), ali da poslije nije zlostavljan, međutim, da mu je poznato da je G.H., kojeg poznaje dobro još od prije rata, pretukao L. i M.T., te da je vidio kada je G. rukama udarao ljude, posebno L.T. zbog nekih „motorola“.

Svjedok B.S. je izjavio da je zarobljen 05.10.1992. godine a u „Stari rasadnik“ (Š.) sproveden 06.10.1992. godine, gdje je bio zatvoren sa Đ.1 i D.M., koji su mu, kada je vidio modrice po glavi Đ.M.1 (točka 8. osuđujućeg dijela izreke), rekli da ih je ispitivao i tukao G. zv. „G.“. Isto mu je potvrdio i D.Đ. (točka 2. izreke), koji je zajedno sa njim zatvoren u „garaži“ i kod kojeg je također vidio modrice po glavi.

Povodom svog zarobljavanja i zatočeništva svjedok M.C. je potvrdio da je tijekom izviđanja zarobljen 14.09.1992. godine i doveden u „S.r.“ u G.R. i zatvoren zajedno sa V.V. (točka 4.), N.R., P.R. (točka 6.), Ž.C., C.C., D.Đ. (točka 2.), te da ga je u posebnoj prostoriji ispitivao G. zv. „G.“ i tom prigodom mu „udario par šamara i 2-3 puta nogama“, a da su mu navedeni zatočeni u razgovoru potvrdili „da ih je tukao G.“, potvrđujući da su se povrede koje su zadobili mogle jasno vidjeti na njima.

Svjedok M.T.2 je također potvrdio da je bio smješten u sali Zadružnog doma sa ostalim B.2 i da osobno nije zlostavljan ni od koga, ali da je vidio kada je vojna policija prozivala poimenično zatočenike i odvodila na ispitivanje, te vraćala te iste ljude pretučene (R.G.ć, P.M.), njega nije saslušavao G.H., ali mu je pri jednom susretu rekao „da kada uhvati mog punca da će mu kožu oguliti“. Istim povodom je svjedok P.M. izjavio da je bio smješten u sali Zadružnog doma kada je jedne prilike došao G.H. u pratnji vojnih policajaca i tražio od starijih zatočenika, koji su bili tu smješteni, da skidaju čizme i čarape

kako bi provjerio da nisu tu skrili novac. Vidio je osobno kada su noću odvodili zatočeničke S.P.2, B.P., P.R. i dr., i vraćao ih pretučene.

Nadalje je svjedok L.S. u svom iskazu na glavnoj raspravi od 10.01.2013. godine potvrdio da se zajedno sa grupom sumještana predao dana 15.09.1992. godine oko 09,00 sati, nakon čega je sa ostalim zatočenicima dovežen pred Zadržni dom u G.R., gdje su ih dočekali vojnici među kojim je prepoznao N.H., koji ga je pri pretresu udario dva puta gumenom palicom preko leđa, a tom prigodom vidio kada je „G.“ šamarao nekog L.B. iz R..

Na učestalu uporabu sile optuženog G.H. upućuje i iskaz svjedoka S.B.2, koji je kao maloljetan bio zatočen sa ostalim Bu.2 u Zadržnom domu u G.R. i osobno vidio modrice na M.P., B. zv. „O.“, D. i Đ.M.1, te često čuo jauke zatočenih ljudi po hodnicima, a osobno je vidio kako je G.H. šakama tukao M.P., što je u svom iskazu potvrdio i svjedok I.V. navodeći da je bio prisutan u sali kada je G.H. „šamarima udarao“ M.P., jer je u čarape sakrio 200 DM, koje nije predao u pretresu prije smještanja u salu Zadržnog doma.

Kod takvog stanja stvari potpuno su neargumentirani i paušalni prigovori branitelja da se činjenično stanje u pogledu kaznenopravnih radnji opisanih u točkama 1.-13. izreke pobijane presude, izuzev točke 3. izreke, temelji na pogrešnoj ocjeni iskaza oštećenih, koji su navodno međusobno proturječni u pogledu bitnih činjenica, iako u žalbi ne navodi povodom kojih to bitnih činjenica su iskazi oštećeni proturječni, nego samo uzgredno ističe da je o tome detalje dao u završnoj riječi pred prvostupanjnskim sudom. Sve kada bi se prihvatile ovakve tvrdnje branitelja i dopustila mogućnost da su pojedini oštećeni u nekim segmentima svojih iskaza pokazali određenu nedosljednost ili razumljivu subjektivnost, iskazi koji su naprijed ukratko interpretirani u bitnim segmentima, nedvojbeno ukazuju na točnost onoga što su izjavili oštećeni, kao i na razmjere nasilja koje je primjenjivano prema zatočenicima, čemu je u dobrom dijelu sudjelovao upravo optuženi G.H..

Stoga se ne mogu prihvatiti niti tvrdnje iznesene u žalbi branitelja da na temelju nalaza i mišljenja vještaka prof. dr. Z.C., specijaliste patologa iz T. i prim. dr. P.G., neuropsihijatra iz B.3, koje je s pravom prihvatio kao stručne i istinite, nije mogao zaključiti da postupcima optuženog postoje „okolnosti nečovječnog postupanja“, jer kod oštećenih vještaci nisu našli tragova teških tjelesnih povreda, odnosno povreda koje bi se mogle okarakterizirati kao „oblik nečovječnog postupanja“, pogotovo što dio oštećenih poput N.Đ., D.Đ., V.V., J.B. i S.P.1, ne posjeduju medicinsku dokumentaciju koja bi bila relevantna za ono što oni tvrde da su pretrpjeli, dok se u slučaju oštećenog P.S., radilo o ranjavanju tijekom borbenih djelovanja u B.2, kojem je pružena adekvatna medicinska pomoć, pa se za njegove patnje ne može teretiti optuženi, jer on nije sudjelovao u zauzimanju mjesta B.2.

Ovakav pristup branitelja značaju nalaza vještaka medicinske struke za pravilnost činjeničnog stanja, odnosno zaključaka prvostupanjnskog suda u pogledu dokazanosti relevantnih činjenica vezanih uz kaznenopravne radnje iz točaka 1. do 13. osuđujućeg dijela izreke prvostupanjnske presude, nije prihvatljiv iz prostog razloga što „mučenje, nečovječno postupanje, nanošenje velike patnje i povrede tjelesnog integriteta i zdravlja“, nužno ne podrazumijeva da su oštećeni usljed zadobijenih udaraca pretrpjeli

teške tjelesne povrede u vidu lomova kosti ili povrede drugih unutarnjih organa koje bi ostavile trajne i neotklonjive posljedice, tako da vještak medicinske struke prof. dr. Z.C., kod onih oštećenih za koje je pribavljena relevantna medicinska dokumentacija i nije mogao utvrditi da je konstatirano zdravstveno stanje u uzročno posljedičnoj svezi sa premlaćivanjima koje su oštećeni opisali u svojim iskazima.

Međutim, to je sasvim razumljivo ako se imaju na umu način i vrijeme kada su oštećeni bili podvrgavani ispitivanju i fizičkom zlostavljanju, koje se može datirati od 05. do 09. mjeseca 1992. godine, a da relevantna medicinska dokumentacija, koja je bila na raspolaganju vještaku potječe uglavnom iz vremena koje je uslijedilo nakon njihove razmjene i kada su zbog drugih organskih poremećaja (bolesti) zatražili liječničku pomoć. Neovisno od toga ovdje valja ukazati na stajalište vještaka da većina povreda koje su pretrpjeli oštećeni, bilo da su one nanošene stisnutom šakom, nazuvenim nogama, policijskom palicom, kundakom ili drugim pogodnim predmetom, ovisno o lokalitetu povrjeđivanja, nisu morale imati trajne ili i danas, odnosno u vrijeme liječničkih pregleda, vidljive posljedice (ožiljke), koji bi se s medicinskog aspekta mogli dovesti u svezu sa kaznenopravnim radnjama za koje je optuženi oglašen krivim, jer za učinke tih povreda protekom vremena (zarastanjem) nije karakteristično da ostaju vidljivi tragovi. To samo po sebi, po mišljenju ovog suda, ni na koji način ne umanjuje patnje (fizičke i psihičke) oštećenih koje su pretrpjeli oštećeni tijekom zlostavljanja u zatočeništvu.

Uostalom i vještak neuropsihijatar prim. dr P.G. je određena aktualna psihička stanja oštećenih, koje je tretirao u svom nalazu, doveo u izravnu svezu sa traumama koje su doživjeli tijekom boravka u zatočeništvu, što svakako ima uzroke u fizičkom i psihičkom zlostavljanju o kojim su oštećeni svjedočili u svojim iskazima.

Iako je branitelj optuženog žalbene prigovore vezane uz „direktni umišljaj“ optuženog na počinjenje kaznenog djela, podveo pod žalbeni osnov odluke o kaznenopravnoj sankciji (članak 296. stavak 1. točka d. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine), tvrdeći da u pobijanoj presudi nije navedena niti jedna okolnost koja bi ukazivala da je optuženi namjerno nanosio patnje i bol, odnosno mučio i nečovječno postupao sa oštećenim, očigledno je obrazloženje ovakvog žalbenog prigovora u stvari tretira pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u pogledu psihičkog odnosa optuženog prema djelu za koje je oglašen krivim. Ako je nakana branitelja bila u tom pravcu onda takvi žalbeni navodi upućuju na žalbeni osnov pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, u smislu članka 299. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, po pitanju bitnog obilježja kaznenog djela za koje je optuženi oglašen krivim. Međutim, kako branitelj obrazlažući ove svoje tvrdnje ponovno ukazuje na navodne manjkavosti činjeničnog utvrđenja prvostupanjskog suda u pogledu mogućnosti da je optuženi uopće dolazio u bilo kakav kontakt sa oštećenim, bez da preciznije objasni na čemu temelji žalbene tvrdnje da kod optuženog „nije bilo namjere da kod oštećenih izazove patnju i bol, jačine koja bi kod oštećenih izazvala teška tjelesna oštećenja, odnosno što bi bilo mučenje ili kako sud u naslovu zaključuje nečovječno ponašanje“, ovakve žalbene navode branitelja, zbog očigledne konfuznosti i nedorečenosti, valjalo je odbiti kao neosnovane. S tim što valja naglasiti da je potpuno nejasno na čemu branitelj temelji svoje tvrdnje da optuženi nije imao namjeru počinuti kazneno djelo za koje je osuđen, ako se imaju u vidu okolnosti pod kojim je poduzimao radnje opisane u osuđujućem dijelu izreke pobijane presude, a iz kojih se nedvojbeno može zaključiti da je znao o kojoj kategoriji zaštićenih osoba po međunarodnom pravu se

radi, koje su lišene slobode, razoružane, bez bilo kakve mogućnosti da se suprotstave fizičkom i psihičkom zlostavljanju, tako da je na temelju toga bio svjestan da svakim zadiranjem u njihov tjelesni i psihički integritet krši pravila međunarodno pravne zaštite civila ili zatočenika zahvaćenih ratom. Stoga se ovakvi prigovori branitelja vezan uz subjektivni odnos optuženog prema kaznenom djelu za koje je oglašen krivim ne mogu prihvatiti kao osnovani.

Konačno, nije u pravu branitelj kada u žalbi tvrdi da je tijekom vođenja prvostupanjskog postupka na štetu optuženog povrijeđen članak 6. Europske konvencije o ljudskim pravima, odnosno članak II. stavak 3. e. Ustava Bosne i Hercegovine, jer je obrana uskraćena za izvođenje određenih dokaza, odnosno ometena u njihovom pribavljanju, pozivajući se na dopise kojim se obrana obraćala pojedinim institucijama i ustanovama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Entiteta, ne navodeći decidno za koje konkretne dokaze i od koga su bili uskraćeni, koji su to „dopisi“ koje su upućivali i kome, te zbog čega su i koji dokazi bili od odlučnog značaja za pravilno utvrđenje koje od odlučnih činjenica.

U takvim okolnostima ovaj sud nije mogao na adekvatan način ispitati prvostupanjsku presudu u tom dijelu, jer se u žalbi ne konkretizira o kojim se to dokazima radi, koje to Institucije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili Entiteta nisu omogućile uvid branitelju u dokazni materijal, kao i koja važna činjenica bi se na temelju tih dokaza trebala utvrditi, a koje bi u konačnici mogle dovesti do povoljnijeg ishoda ovog kaznenog postupka za optuženog.

Pitanje eventualne povrede prava optuženog zajamčenog člankom 8. Konvencije, odnosno člankom II stavak 3. f. Ustava Bosne i Hercegovine, ovaj sud nije razmatrao u ovoj presudi iz razloga što je o pitanju lišenja slobode optuženog, kao i primjene nužnih mjera ograničenja slobode kretanja optuženog radi osiguranja uspješnog vođenja kaznenog postupka, pravomoćno odlučeno posebnim rješenjem, tako da taj segment nije tretiran u prvostupanjskoj presudi, a niti je izrekom prvostupanjske presude tim povodom donesena bilo kakva odluka, tako da pitanje eventualne povrede prava optuženog iz članka 8. Konvencije nije moglo biti tretirano žalbom na prvostupanjsku presudu.

Jednako tako, ovaj sud se nije bavio osnovanošću žalbenih navoda branitelja u kojim se ističe da optuženi smatra da je cjelokupni kazneni postupak protiv njega politički motiviran, jer je on jedan od osnivača „SDA“ u B.1, zbog čega je po političkoj liniji zaposlen u SJB B.1. Ovo zbog toga što ovakve tvrdnje branitelja, osim što ničim nisu argumentirane, izlaze iz okvira činjenica koje su bile predmetom utvrđivanja tijekom prvostupanjskog postupka, kao i pobijane presude koja je rezultat tog postupka i predmetom ovog žalbenog postupka. Stoga je inzistiranje žalbe na političkoj pozadini kaznenog progona optuženog rezultat pomanjkanja valjane argumentacije kojom bi se dovelo u pitanje pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude.

Za razliku od svega do sada iznesenog, što nesumnjivo ukazuje na neosnovanost žalbe branitelja optuženog u preovlađujućem dijelu, opravdano se žalbom ističe da postupci optuženog prema zatočeniku P.S. koji je nakon pružanja stručne medicinske pomoći u ambulanti u G.R., sproveden u stari rasadnik „Š.“, nema karakter nečovječnog postupanja, a niti mučenja ili nanošenja velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili

zdravlja, te da s tog aspekta nije pouzdano utvrđeno da je u odnosu na radnje opisane u točki 3. izreke osuđujućeg dijela presude, počinio kazneno djelo za koje je oglašen krivim. Naime, sam oštećeni P.S. je na glavnoj raspravi 26.04.2011. godine, tim povodom izjavio da je „G.“ došao prvi dan u prostoriju u kojoj je bio smješten i pokazivao mu neku značku, pa pošto nije znao o čemu se radi „udario mu dva šamara“ ..., ali da ga poslije više nije ispitivao, a niti fizički zlostavljao. Kod takvog stanja stvari fizičko zadiranje u tjelesni integritet oštećenog, razine zadavanja dva šamara, kod činjenice da optuženi više nije dolazio u kontakt sa oštećenim P.S., ne može se smatrati mučenjem, nečovječnim postupanjem, nanošenjem velikih patnji ili povredama tjelesnog integriteta ili zdravlja, u smislu članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ.

Stoga je ovaj sud, uvažavajući žalbu branitelja u tom dijelu, preinačio prvostupanjsku presudu u pogledu točke 3. osuđujućeg dijela izreke pobijane presude u odnosu na optuženog G.H., te ga temeljem članka 284. stavak 1. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oslobodio od optužbe da je u pogledu kaznenopravne radnje opisane u točki 3. osuđujućeg dijela izreke, na štetu oštećenog P.S. počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ.

U kontekstu takve odluke ovaj sud je ponovno odmjerio kaznu koja je optuženom utvrđena za kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, tako što mu je umjesto kazne zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 5 (pet) mjeseci, koju mu je utvrdio prvostupanjski sud, utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 2 (dva) mjeseca, dok je kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 10 (deset) mjeseci, koju mu je prvostupanjski sud utvrdio zbog počinjenja kaznenog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, opisanog u točkama 5. do 13. osuđujućeg dijela izreke, ovaj sud prihvatio kao pravilno utvrđenu, pa je temeljem članka 48. stavak 2. točka 3. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, optuženog G.H. osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 10 (deset) mjeseci.

Kada je u pitanju žalba branitelja optuženog N.H. – odvjetnika O.M. iz B.1, ovaj sud je već u uvodu obrazloženja iznio svoje stajalište u pogledu „prigovora stvarne nenadležnosti“, odnosno osnovanosti žalbenog prigovora koji su istakla oba branitelja koji se odnosi na eventualnu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka g. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Osim toga, ovaj sud ne nalazi potrebnim upuštati se u razmatranje žalbenih navoda koji se tiču odnosa predsjednika prvostupanjskog suda i predsjednika prvostupanjskog vijeća u ovom kaznenom predmetu, jer oni izlaze izvan okvira relevantnih činjenica utvrđivanih tijekom prvostupanjskog postupka u odnosu na predmet optužbe protiv optuženog N.H., pogotovo što je argumentacija branitelja kojom dovodi u pitanje mogući pritisak na rad suda i navodno odstupanje od dosadašnje prakse, potpuno neprimjerena, a i potkrijepljena je primjerima nekih sudskih odluka, odnosno kaznenih postupaka u drugim predmetima koji su u tijeku, koji nemaju ama baš nikakvih dodirnih točaka sa predmetom ovog kaznenog postupka.

U nastavku žalbe branitelj M. tvrdi da je prvostupanjska presuda, u odnosu na optuženog N.H., donesena uz bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297.

stavak 1. točka i., a u svezi sa člancima 10. stavak 2. i 14. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer je prvostupanjski sud uvrstio u dokazni materijal i na njima zasnovao svoju odluku, Zapisnik o saslušanju svjedoka B.P., broj K-43/93 od 16.02.1994. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka S.P.2 broj Kri-22/95 od 06.05.1995. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Ž.K. broj Ki-51/93 od 24.12.1994. godine i Zapisnik o saslušanju svjedoka V.Đ. broj Ki-43/93 od 20.01.1994. godine, iako branitelju nije omogućen uvid u cjelokupan sadržaj spisa iz kojih potječu navedeni zapisnici, jer da je to branitelju omogućeno „isti dokazi bi sigurno sadržavali elemente za diskreditaciju svjedoka oštećenih B.P., S.P.2, Ž.K. i V.Đ.. Na taj način je obrani onemogućeno „pravo na fer suđenje“ zajamčeno člankom 14. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, člankom 2. stavak 3. točka e. Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, tako da se pobijana presuda, po mišljenju branitelja temelji na povredi temeljnih ljudskih prava i sloboda, u smislu članka 10. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Ovakve tvrdnje branitelja su potpuno neosnovane iz razloga što je branitelju odmah nakon potvrđivanja optužnice od 09.11.2010. godine omogućen neograničen uvid, koji uključuje prepisivanje i umnožavanje cjelokupan dokazni materijal na kojem se temelji optužnica, uključujući i sporne zapisnike o saslušanju oštećenih B.P., S.P.2, Ž.K. i V.Đ. sačinjeni tijekom istrage pred Istražnim sucem Osnovnog suda iz Brčkog iz 1994. i 1995. godine. Stoga je nejasno kakvog značaj za zakonitost tih dokaza, koje je pribavio Tužitelj i stavio na raspolaganje branitelja, ima činjenica da branitelju nije na raspolaganje stavljen cjelokupan istražni spis u tim kaznenim predmetima, kada je sasvim izvjesno da Tužitelj, osim tih iskaza, nije koristio niti jedan drugi dokaz iz tih spisa, a niti je bilo što iz tih spisa uvršteno u dokazni materijal na kojem je zasnovana prvostupanjska presuda. Nagađanje branitelja „da je u tim spisima zasigurno bilo materijala za diskreditaciju ovih svjedoka oštećenih, hipotetske je naravi, tako da time nije dovedena u pitanje zakonitost ovih dokaza (D-112, D-114, D-121, D-138), a niti dovedena u pitanje „jednakost oružja“, odnosno povrijeđeno pravo na „fer suđenje“, u smislu članka 14. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, članka 2. stavak 3. točka e. Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, kako se to neosnovano tvrdi u žalbi branitelja. Stoga, po ocjeni ovog suda, prvostupanjska presuda, u dijelu u kojem se pobija ovakvim žalbenim navodima branitelja, nije rezultat bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka i. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Kada je u pitanju žalbeni prigovor branitelja optuženog N.H. kojim se ukazuje na bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, analizom obrazloženja pobijane presude ovaj sud je zaključio da ona sadrži prihvatljive razloge o svim odlučnim činjenicama vezanim uz kazneno djelo i krivnju optuženog (str. 81), uključujući i razloge vezane uz to „da li su usljed radnji optuženog kod oštećenih nastupile velike patnje i mučenje“, kako se to navodi u obrazloženju koje je naveo branitelj uz ovaj žalbeni osnov, tako da zbog činjenice da u odnosu na oštećene B.P., Ž.K., S.P.2 i V.Đ., sud nije raspolagao relevantnom medicinskom dokumentacijom, na temelju koje se, po mišljenju branitelja, jedino vještačenjem pouzdano moglo utvrditi da su oštećeni pretrpjeli velike patnje, samo po sebi ne znači da optuženi na njihovu štetu nije počinio ono za što je prvostupanjskom presudom oglašen krivim, te da su zaključci prvostupanjskog suda u tom

pogledu proizvoljni. S obzirom na to da će o prirodi radnji optuženog kao i težini povreda koje su trpjeli oštećeni biti više riječi u razlozima koje će ovaj sud dati u nastavku ovog obrazloženja, onda je žalbene prigovore vezane uz bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ovaj sud je odbio kao neosnovane.

U pogledu žalbenog osnova iz članka 298. stavak 1. točka a. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u svezi sa člankom 144. Kaznenog zakona, treba prvo istaknuti da ga branitelj krivo definira kao „osnov pobijanja presude zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka ...“, jer je u skladu sa člankom 296. stavak 1. točka b., i člankom 298. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ovaj žalbeni osnov propisan kao „povređa kaznenog zakona“, što se nedvojbeno može zaključiti i iz obrazloženja ovog žalbenog osnova kako ga je koncipirao branitelj.

S tim u svezi, nije u pravu branitelj kada obrazlažući ovaj žalbeni osnov tvrdi „da djelo za koje se optuženi tereti, po zakonu nije kazneno djelo“, odnosno „da u radnjama optuženog nisu ostvarena bitna obilježja kaznenog djela iz članka 144. preuzetog KZ SFRJ“, koja se manifestiraju u „nanošenju velike patnje ili povrede tjelesnog integriteta ili zdravlja“, tako da sve i kada bi ovaj sud prihvatio utvrđenim navode iz činjeničnog opisa izmijenjene optužnice, po mišljenju branitelja „oštećeni opet nisu trpili velike patnje ili povrede tjelesnog integriteta ili zdravlja“. Ovakve svoje tvrdnje branitelj zasniva na tomu da u odnosu na oštećene B.P., Ž.K., S.P.2, M.S.1 i C.R., nije provedeno medicinsko vještačenje na okolnosti vrste i kvalifikacije povreda, kojim bi se utvrdilo ili demantiralo da su oštećeni trpjeli velike patnje ili povrede tjelesnog integriteta ili zdravlja, navodeći u prilog takvog svog stajališta aktualnu praksu, kako Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (Haški Tribunal), tako i Suda Bosne i Hercegovine odnosno Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Međutim, unatoč iskazanom trudu branitelja u navođenju opće prihvaćenih standarda u dokazivanju pojedinih zakonskih obilježja kaznenog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, branitelj gubi iz vida pravnu narav zakonskog opisa kaznenog djela iz članka 144., preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, koja pored blanketne dispozicije ima i alternativno propisane radnje počinjenja, zbog čega neovisno od broja i modaliteta radnji koje je počinitelj poduzeo, sve one predstavljaju jedinstveno kazneno djelo. U takvom kontekstu treba promatrati i karakter kaznenopravnih radnji koje je optuženi N.H. poduzeo na štetu oštećenih, te na temelju njihovog ukupnog učinka na oštećene izvoditi zaključak o tomu da li takve radnje predstavljaju mučenje, nečovječno postupanje, nanošenje velike patnje ili povrede tjelesnog integriteta i zdravlja ljudi, kako to u pobijanoj presudi zaključuje prvostupanjski sud u pogledu kaznenopravnih radnji opisanih u točkama 1. do 5. osuđujućeg dijela izreke prvostupanjske presude u odnosu na optuženog N.H..

Naime, točno je da zlostavljanje oštećenih B.P., Ž.K., S.P.2, M.S.1 i C.R., onako kako ga je u dispozitivu izmijenjene optužnice opisao tužitelj, svakog oštećenog zasebno nema karakter kontinuiranog fizičkog zlostavljanja u nekom duljem vremenskom periodu, međutim, brutalnost ponašanja optuženog (premlaćivanje gumenom palicom, stisnutom šakom, udaranje nazuvenom nogom), koje je u pravilu rezultiralo padanjem oštećenih na tlo od siline udaraca, izbijanjem zuba, privremenim gubitkom svijesti, krvarenjem nosa ili

lica, nedvojbeno ima karakter nečovječnog postupanja prema zatočenicima, koji zbog svog položaja nisu bili u prilici pružiti bilo kakav otpor. Osim toga, nedvojbeno takve radnje predstavljaju mučenje zatočenika, osobito u slučaju oštećenih Ž.K., M.S.1 i C.R., jer kako bi se drugačije mogao definirati motiv optuženog, nego da zatočenim, za njega neprijateljskim vojnicima, nanese fizičku bol i patnju. Ovo i zbog toga što nije neophodna stručna ekspertiza (vještačenje po vještaku medicinske struke) da bi se izveo pouzdan zaključak o intenzitetu fizičkog, pa i duševnog bola, koji su oštećeni trpjeli za vrijeme zadobijanja udaraca stisnutom šakom, gumenom palicom ili nazuvenim stopalom i nije nužno za postojanje velike patnje (boli) da ti udarci dovedu do teškog povrjeđivanja žrtve (lomovi kosti ili trganje mekog tkiva), kako to pogrešno zaključuje branitelj, tako da samim tim te povrede koje su oštećeni zadobili nisu nužno imale za posljedicu oštećenja njihovog zdravlja, koje bi bilo moguće medicinski verificirati protekom duljeg vremenskog perioda.

Nije realno za očekivati da su oštećeni kao zatočnici uopće smjeli zahtijevati intervenciju liječnika, a još manje da o tomu dobiju odgovarajuću medicinsku dokumentaciju, a u vrijeme kada su to bili u prilici nakon njihove razmjene tijekom (1993.), posljedice zlostavljanja koje su preživjeli, zbog protoka vremena (zarastanja rana i nastanka ubojina) više nije bilo moguće medicinski verificirati.

U svakom slučaju zlostavljanje oštećenih B.P., Ž.K., S.P.2, M.S.1 i C.R. od optuženog N.H., kao i povrede koje su im tom prigodom nanesene zasigurno se ne mogu podvesti pod kategoriju „povremene ojađenosti, nelagode i poniženja“, na kojem standardu utvrđenom od Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju inzistira branitelj. Naprotiv, brutalnost optuženog, bez obzira što povrede koje su zadobili oštećeni nisu dovele do trajnih i neizlječivih posljedica, ne mogu se smatrati nanošenjem lakih tjelesnih povreda, koje zbog takve svoje prirode nisu mogle izazvati velike patnje ili povrede tjelesnog integriteta ili zdravlja oštećenih. Stoga je neprikladna usporedba onoga što su pretrpjeli oštećeni u ovom slučaju, sa psihičkim stanjem zatočenika koje je jedna od zaraćenih strana skrivala od Međunarodnog crvenog križa, na koju se u žalbi poziva branitelj navodeći stajalište Suda Bosne i Hercegovine u situaciji koja nema ništa zajedničkog sa ovim kaznenim predmetom.

Slijedom svega rečenog u kaznenopravnim radnjama optuženog opisanim u točkama 1. do 5. osuđujućeg dijela izreke pobijane presude, koja se odnosi na optuženog N.H., stekla su se sva zakonska obilježja kaznenog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, tako da oglašavanjem optuženog krivim za to kazneno djelo, prvostupanjski sud nije povrijedio kazneni zakon na štetu optuženog u smislu članka 298. stavak 1. točka a. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u svezi sa člankom 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ.

Nije u potpunosti jasno što je branitelj optuženog imao na umu kada je na strani 8. žalbe naveo kao „osnov pobijanja presude zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 298. stavak 1. točka g., u svezi sa člankom 284. stavak 1. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Naime, kako je na to već ukazano u ovoj presudi odredbom članka 298. nisu utvrđeni žalbeni osnovi iz kojih se u smislu članka 296. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, može pobijati prvostupanjska presuda, a kojim se tretiraju „bitne povrede odredaba

kaznenog postupka“, kako se to krivo navodi u žalbi branitelja, nego žalbeni osnov „povrede kaznenog zakona“. Osim toga odredba članka 298. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nema točku g., tako da je zapravo nemoguće i bilo kakvu logičku svezu dovesti odredbu članka 298. stavak 1. točka g. (nema je), sa člankom 284. stavak 1. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kojom je propisano u kojoj procesnoj situaciji će sud donijeti presudu kojom se optuženi oslobođen od optužbe.

Međutim, iz obrazloženja ovakvog krajnje nejasnog žalbenog osnova može se zaključiti da branitelj optuženog u stvari osporava utvrđenim činjenično stanje na kojem je prvostupanjski sud utemeljio svoj zaključak da je optuženi N.H. počinio kazneno djelo za koje je oglašen krivim, odnosno da na temelju dokaza koji su provedeni tijekom prvostupanjskog postupka, čiju detaljnu analizu daje branitelj, uz navođenje aktualne prakse sudova, sud nije na pouzdan način utvrdio odlučne činjenice koje predstavljaju bitno obilježje kaznenog djela iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, zbog čega je propustio, u skladu sa prihvaćenom praksom ovog suda u pogledu primjene načela „*in dubio pro reo*“, donijeti presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe.

Pošto se u daljnjem toku obrazlaganja ovakvog žalbenog osnova kontinuirano prepliću prigovori vezani uz vjerodostojnost iskaza oštećenih, nepostojanja bitnih obilježja kaznenog djela i citiranje stajališta ovog suda o teretu dokazivanja i prezumpciji nevinosti, te fragmenti iskaza svjedoka koji po mišljenju branitelja u potpunosti diskreditiraju iskaze oštećenih, kao osnova za utvrđivanje odlučnih činjenica, ovaj sud će se u nastavku ovog obrazloženja baviti uglavnom onim segmentima činjeničnog stanja o kojima do sada nije bilo govora, kako bi izbjegao nepotrebno ponavljanje istih stajališta.

Prije svega, nisu točne tvrdnje branitelja da je prvostupanjski sud odlučne činjenice o postojanju kaznenog djela, kao i krivici optuženog N.H., zasnovao isključivo na iskazima oštećenih B.P., Ž.K., S.P.2, M.S.1 i C.R., odnosno da su navedeni oštećeni sami sebe diskreditirali neposjedovanjem medicinske dokumentacije i odgovarajućeg vještačenja, koja bi potkrijepila njihove tvrdnje da su zadobili povrede, koje bi po svojoj težini i karakteru bile rezultat mučenja, nečovječnog postupanja i nanošenja velikih patnji povrjeđivanja integriteta i zdravlja. Točno je da njihovi iskazi predstavljaju činjeničnu osnovu na kojoj je koncipirana svaka od radnji počinjenja opisane u točkama 1. do 5. izreke pobijane presude u dijelu koji se odnosi na optuženog N.H., međutim, o ponašanju optuženog u vrijeme smještanja zatočenih mještana B.2 su svjedočili i drugi svjedoci saslušani tijekom prvostupanjskog postupka, a koje nije zlostavljao optuženi ili nisu obuhvaćeni kaznenopravnim radnjama za koje je optuženi oglašen krivim. Tako je svjedok-oštećeni D.V. potvrdio da je „N.-G.“ udario ljude, kojeg inače poznaje kao radnog kolegu iz „Tesle“, dok je svjedok J.S. izjavio da je vidio kada je optuženi N.H. udario neke od privedenih ljudi, te da je tom prigodom i sam od „N.“ dobio „jedan čestit udarac u predjelu lica“.

Svjedok P.M. je istina potvrdio da ga N.H. nije fizički zlostavljao, ali da ga je osobno pretresao prije no što će biti smješten u salu „Zadružnog doma“ i tom prigodom mu zaprijetio da izvadi što god ima u džepovima, da u slučaju da mu nešto nađe u džepovima „da će ga slomit“, s tim što je svjedok V.Đ. izjavio da ga je pri dovođenju iz B.2 u dvorištu škole zatekao, između ostalih, N.H. koji im je naređivao šta da vade iz džepova i tom prigodom V.Đ. udario rukom u lice „i pustio mu krv“.

Nadalje, svjedok Z.T. je također potvrdio da ga N.H. nije maltretirao, ali je od drugih zatočenika čuo da je bio jako surov, a svjedok G.T. je potvrdio da ga je sa ostalim zatočenicima pretresao N.H. i da mu je tom prigodom „udario šamar“, kao i sada pokojnom J.P..

Svjedok L.S. u svom iskazu navodi da je među prvim zarobljen u doveden u „Zadružni dom“ u G.R. gdje su ih postrojili u kolonu i pretresali, te da je tom prigodom prepoznao N.H., koji je držao gumenu palicu u ruci i prigodom pretresa ga „dva puta udario preko leđa“. Istim povodom svjedok S.B.2 je izjavio da mu je prigodom pretresa novac (50 DM) oduzeo „N.- G.“, kojeg je poznavao od ranije jer je bio dobar sa njegovim ocem, a tom prigodom je vidio kada je N.H. palicom po glavi udario J.B., dok je na iste okolnosti svjedok I.V. izjavio da ih je pretresao E.B., a na vratima dočekaao N.H. i pred njim „išamarao“ M.S.3, zato što mu je pronašao „neke marke zašivene u reveru“.

Dakle, iz iskaza oštećenih, kao i naprijed pobrojanih svjedoka razvidno je da je optuženi N.H. poduzeo kaznenopravne radnje koje u se u točkama 1. do 5. izreke stavljaju na teret, te da niti jednim navodom žalbe na argumentiran način nije dovedena u pitanje vjerodostojnost iskaza oštećenih B.P., Ž.K., S.P.2, M.S.1 i C.R., naprotiv, iskazima drugih svjedoka sumješšana B.2 na nedvojben način je potvrđeno da je upravo optuženi N.H. osoba koja je zlostavljala zatočene B.2, i to ne samo oštećene, nego i druge zatočenike koji zbog nekog razloga nisu obuhvaćeni optužnicom, odnosno prvostupanjskom presudom.

Osim toga, potpuno su neprihvatljive tvrdnje branitelja da zbog nepostojanja relevantne medicinske dokumentacije, odnosno odbijanja dijela oštećenih da dostave sudu medicinsku dokumentaciju, zbog čega nije bilo moguće medicinski verificirati da su uopće zadobili povrede o kojim su svjedočili, pa niti pouzdano utvrditi da su takve povrede po svom karakteru, vrsti i kvalifikaciji predstavljale mučenje, nečovječno postupanje, nanošenje velikih patnji i povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja, navedeni oštećeni „sami sebe diskreditirali“.

Povodom ovakvih prigovora branitelja, ovaj sud je već dao detaljne razloge provjeravajući istovjetne navode žalbe branitelja M.L.1, međutim, ovom prigodom valja još jednom naglasiti da za ostvarenje bića kaznenog djela iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ (mučenje, nečovječno postupanje, nanošenje velikih patnji ...), nije nužno da je fizičko zlostavljanje (udarci rukama, nogama, palicom) dovelo do teškog tjelesnog povrjeđivanja koje bi za posljedicu imalo trajno tjelesno oštećenje, koje bi se moglo medicinski verificirati i klasificirati. Moglo se raditi o višekratnom udaranju stisnutom šakom, nazuvenim stopalom ili gumenom palicom, kojim je oštećenim nanošena velika fizička bol, a da pri tome nije došlo do tako teških posljedica (lomovi kosti, razderotine mekih tkiva ili kože), koje bi i nakon protoka vremena (zarastanja) ostvarile trajne posljedice (ožiljke) vidljive i danas. Ovo je sasvim razumljivo ako se ima u vidu da su oštećeni tek nakon razmjene tijekom 1993. i 1994. godine bili u prilici zatražiti liječničku pomoć, kada povrede koje su zadobili prigodom zarobljavanja u B.2, polovinom devetog mjeseca 1992. godine i za vrijeme boravka u zatočeništvu u G.R., zbog protoka vremena medicinski više nije bilo moguće verificirati. Uostalom, sam vještak medicinske struke prof. dr. Z.C. se izjasnio da udarci koje su pretrpjeli oštećeni, onako kako su ih oni opisali, nisu morali nužno dovesti do takvih povreda, koje je moguće

medicinski verificirati u vrijeme pregleda oštećenih. Stoga je neprikladna uporedba kojom branitelj, zbog odsustva relevantne medicinske dokumentacije, činjenični opis radnje počinjenja poistovjećuje sa hipotetskom situacijom „kada bi u činjeničnom supstratu bila opisana laka tjelesna povreda, a u pravnoj kvalifikaciji, dakle, drugog lišio života“, iz razloga što opisane radnje, u točkama 1. do 5. izreke, imaju karakter mučenja i nečovječnog postupanja, a to što neki od oštećenih nisu dostavili medicinsku dokumentaciju je sasvim razumljivo, jer je nisu mogli niti imati, bar ne iz vremena relevantnog za nastanak povrjeđivanja, tako da zbog odsustva takve dokumentacije ničim nije dovedena u pitanje vjerodostojnost njihovih iskaza.

Nevješto branitelj, parafraziranjem istrgnutih fragmenata iz iskaza pojedinih svjedoka (R.G. i Z.T.), pokušava dovesti u sumnju stvarni identitet osobe koja je zlostavljala oštećene, i ne samo njih, navodeći da bi se tako moglo raditi o zamjeni identiteta sa osobom sličnog imena i nadimka (N.K. zv. „N.“), koji je također bio prisutan u krugu osnovne škole u G.R. kada su dovedeni zarobljeni mještani B.2. Međutim, takva argumentacija branitelja se čini krajnje neuvjerljivom, ako se ima u vidu da su uglavnom svi oštećeni poznavali optuženog prije rata, kao i nešto ranije pobrojani svjedoci koji u ovom postupku nisu imali status oštećenih, iako su bili zarobljeni zajedno sa oštećenim, a dijelom i sami bili „udarani“ od optuženog. Ovdje prije svega treba istaknuti svjedoka S.B.2 koji je potvrdio identitet optuženog, navodeći da mu je optuženi N.H., u par navrata donosio hranu, jer je poznavao njegovog oca. Konačno, prisustvo optuženog u dvorištu Zadružnog doma (osnovna škola u G.R.), za vrijeme dovoženja zarobljenih B.2 potvrdili su N.I., M.G., E.F., E.B. i M.H., koji su bili također pripadnici „čete VP“ i koji su zajedno sa optuženim osiguravali školu i dom (salu) u kojoj su bili smješteni zatočeni B.2.

Kod takvog stanja stvari je potpuno irelevantno što tijekom istrage nije upriličeno prepoznavanje optuženog, u smislu članka 85. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na čemu u žalbi inzistira branitelj, iz razloga što je evidentno da su oštećeni i dobar dio svjedoka nesumnjivo poznavali optuženog još prije rata, tako da su njegov identitet učinili nespornim i u sudnici tijekom prvostupanjskog postupka.

Tvrdnje branitelja da na temelju iskaza oštećenih nije moguće individualizirati krivnju optuženog, kao niti koje su posljedice kod oštećenih zadobijeni udarci proizveli, pa su optuženom pripisane i radnje koje su prema oštećenim poduzele druge uniformirane osobe, ovaj sud smatra neutemeljenim. Ovo zbog toga što iskazi oštećenih nedvojbeno ukazuju na to tko im je te udarce i u kojoj prilici zadao, kao i kakve su posljedice ti udarci na njih ostavili. Tako je oštećeni B.P. izjavio da ga je N.H., nakon prozivanja po nadimku, na hodniku škole pretukao rukama i policijskom palicom, od kojih udaraca je više puta pao na pod, dok je oštećeni Ž.K. izjavio da ga je optuženi svezanog udario dva puta, nakon čega je pao na tlo, a potom su ga u dva navrata udarali nogama, od kojim mu je slomljen zub. Na iste okolnosti oštećeni S.P.2 je izjavio da ga je N.H. pretukao u hodniku koji vodi do sale Zadružnog doma, na način da mu je stisnutom šakom zadao više udaraca u lice od čega je na trenutke gubio svijest, a oštećeni M.S.1 je u svom iskazu datom na glavnoj raspravi od 22.11.2011. i 01.02.2012. godine, na nedvojben način identificirao optuženog kao osobu koja ga je prigodom dovođenja u dvoranu Zadružnog doma u G.R. tukao rukama i nogama po cijelom tijelu usljed kojih je pao na tlo, da bi ga naredne večeri prozvao i izveo iz dvorane i zajedno sa ostalim vojnim policajcima udarao rukama i nogama po cijelom tijelu, ponavljajući zlostavljanje na sličan način u još dva navrata.

Istodobno oštećeni C.R. je tijekom svog svjedočenja na glavnoj raspravi od 21.06.2012. godine, sa potpunom sigurnošću identificirao optuženog N.H., kao vojnog policajca koji ga je predveče 11.09.1992. godine u U., dok je bio vezan zajedno sa „djedom P.“ u košu za kukuruz, pretukao na način da ga je više puta udarao stisnutom šakom u predjelu lica i tijela, a kada je pao, optuženi ga je nastavio udarati nazuvenim nogama (čizme), od čega je bio sav krvav, da bi mu kasnije prijetio nožem, da će mu odsjeći uši.

Dakle, iskazima oštećenih jasno je definirano na koji način je optuženi N.H., osobno zlostavljao oštećene, odnosno u slučaju oštećenog M.S.1 na koji način je optuženi sudjelovao zajedno sa ostalim oštećenom nepoznatim uniformiranim osobama, u njegovom premlaćivanju, kao i posljedice koje su ti udarci proizveli kod oštećenih, tako da je potpuno proizvoljna tvrdnja branitelja optuženog da je njegovom branjeniku „pripisano“ zlostavljanje koje su prema oštećenim provodile druge uniformirane osobe.

U takvim okolnostima valjalo je žalbu branitelja O.M., odvjetnika iz B.1 odbiti u cijelosti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu u stavku II koji se odnosi na optuženog N.H..

Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u dijelu obrazloženja žalbe kojim prvostupanjsku presudu pobija zbog povrede kaznenog zakona, navodi da je prvostupanjski sud usljed pogrešne ocjene provedenih dokaza promijenio status pojedinih oštećenih iz statusa „civila“, koji su imali po izmijenjenoj optužnici, u status „pripadnika Odreda TO B.2“, unoseći u uvodni dio činjeničnog opisa radnje počinjenja članak 4. stavak 1. točka 1. i članak 6. III Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima, što je dovelo do povrede kaznenog zakona u korist optuženog N.H., koje je takvom intervencijom oglasio krivim samo za jedno kazneno djelo, i to za kazneno djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, umjesto za dva kaznena djela u stjecaju, i to Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. i Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, kako je to bilo navedeno u izmijenjenoj optužnici od 30.09.2014. godine, citirajući relevantnu međunarodnu regulativu kojom je u smislu članka 3. IV Ženevske konvencije, propisano to se ima smatrati civilnom osobom.

Točne su tvrdnje Tužitelja da je prvostupanjski sud u uvodni dio radnje počinjenja u kojem su navedene relevantne norme međunarodnog prava (blanket), za razliku od izmijenjene optužnice, „dodao“ odredbe članka 4. stavak 1. točka 1., i članka 6. III Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima, međutim, ovaj sud u tomu ne vidi bilo kakvu povredu kaznenog zakona iz razloga što je već člankom 3. stavak 1. III Ženevske konvencije jasno definirano postupanje sa ratnim zarobljenicima, tako da nije bilo posebno razloga, a niti je od odlučnog utjecaja na status oštećenih, unošenje odredbe (blanketa) članka 4. stavak 1. točka 1. i članka 6. iste Konvencije, tako da je sud, zbog činjenice da sud pojedini oštećeni izjavili da su u trenutku izbijanja rata bili pripadnici pričuvnog sastava civilne policije, zaključak o njihovom statusu, u smislu članka 4. stavak 1. točka 1. Ženevske konvencije, mogao navesti u obrazloženju pobijane presude.

Na drugoj strani nije u pravu Tužitelj kada tvrdi da je time povrijeđen kazneni zakon u korist optuženih, osobito u pogledu optuženog N.H., koji je oglasen krivim „samo“ za jedno kazneno djelo, iako su mu se na teret izmijenjenom optužnicom stavlja dva kaznena djela u stjecaju. Ovo zbog toga što u skladu sa člankom 280. stavak 2.

Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sud nije vezan prijedlogom tužitelja u pogledu pravne ocjene djela, tako da s tim u svezi na temelju utvrđenog činjeničnog stanja tijekom glavne rasprave (dokaznog postupka), može drugačije ocijeniti kaznenopravne radnje koje se optuženom stavljaju na teret, uključujući i zahvatanje u činjenični supstrat izmijenjene optužnice, uz ograničenje iz članka 280. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, da se donesena presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na radnje (djela) koje su predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnoj raspravi izmijenjenoj optužnici.

S tim u svezi odlukom prvostupanjskog suda da određenim oštećenim „promijeni status“, uz odgovarajuću korekciju u činjeničnom supstratu koji se na njih odnosi, nije rezultat pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, a niti je podvođenje tih kaznenopravnih radnji pod drugačiju pravnu kvalifikaciju od one koju je tužitelj naveo u izmijenjenoj optužnici, povrijedio kazneni zakon u korist optuženih, u smislu članka 298. stavak 1. točka d. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Naime, u slučaju optuženog N.H., izmijenjenom optužnicom mu jesu na teret stavljena dva kaznena djela, međutim, pravilnom ocjenom iskaza oštećenih B.P., Ž.K., S.P.2, M.S.1 i C.R., prvostupanjski sud je pravilno zaključio da se u njihovom slučaju radilo o ratnim zarobljenicima, odnosno pripadnicima oružanih formacija (suprotstavljenim), jer su prema vlastitom svjedočenju zarobljeni sa oružjem ili za vrijeme aktivnog pružanja oružanog otpora, tako da je bilo logično da kaznenopravne radnje koje se optuženom N.H. stavljaju na teret pravno kvalificiraju kao Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, u kom slučaju u tim radnjama prestaju egzistirati bitni elementi kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnih stanovnika iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, a time i stjecaj kaznenih djela, kako je to bilo predloženo u preciziranoj optužnici. Stoga se žalbeni prigovori Tužitelja vezani uz povredu kaznenog zakona ne mogu prihvatiti kao osnovani.

Žalbeni prigovori Tužitelja vezani za žalbeni osnov „pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja“ svode se na tvrdnje da je prvostupanjski sud na temelju dokaza provedenih u tom dijelu pogrešno zaključio da nije dokazano da je optuženi G.H. počinio kazneno djelo za koje se optužnicom tereti u odnosu na oštećene M. R., V.T. i B.P., detaljno interpretirajući sadržaje njihovih iskaza, zaključujući na kraju da ovi oštećeni nisu imali nikakvog razloga da lažno svjedoče protiv optuženog G.H..

Naime, točno je da je prvostupanjski sud optuženog G.H., temeljem članka 284. stavak 1. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oslobodio od optužbe, da je radnjama opisanim u točkama 1. i 2. (oštećeni A.P. i M.R.), oslobađajućeg dijela presude, počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, a radnjama opisanim u točkama 3. i 4. (oštećeni V.T. i B.P.), kazneno djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, navodeći cjelovite i logične razloge za takvu odluku. S obzirom na to da se razlozi prvostupanjskog suda temelje na pravilnoj ocjeni provedenih dokaza, koji su se odnosili na navedene kaznenopravne radnje, a koja je provedena u svemu u skladu sa člankom 15., 273. stavak 1. i 281. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, takve razloge prvostupanskog suda u potpunosti podržava i ovaj sud.

Osim toga valja naglasiti da svoje tvrdnje u pogledu relevantnih činjenica, koje su bile predmetom utvrđivanja na temelju iskaza ovih oštećenih, tužitelj vezuje isključivo za njihove iskaze date tijekom prvostupanjskog postupka, odnosno za sadržaj iskaza tih oštećenih kako ih je on ocijenio. Međutim, u situaciji kada se oštećenim tijekom dokaznog postupka prezentirali njihov iskaz koji su povodom predmeta svjedočenja davali u istrazi, u smislu članka 273. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koji su nakon toga uloženi kao dokaz u spis suda, onda je obveza suda da oba ta iskaza (dokaza) cijeni na jednak način, a kojem od njih će pokloniti odlučujući značaj ovisi isključivo od njegovog slobodnog uvjerenja, koje će se svakako temeljiti na argumentiranosti obrazloženja konkretnog oštećenog u pogledu nekonzistentnosti jednog od tih iskaza.

U konkretnom slučaju prvostupanjski sud je dao detaljne razloge na strani 68. (oštećeni B.P.), 71. i 72. (oštećeni V.T.), te 72. i 73. (oštećeni M.R. i A.P.), zbog kojih nije mogao prihvatiti kao uvjerljive iskaze ovih oštećenih, koje razloge u cijelosti prihvaća i ovaj sud, jer su i po mišljenju ovog suda iskazi navedenih oštećenih, osobito oni u istrazi, u bitnim segmentima koji se odnose na sudjelovanje optuženog G.H. u njihovom zlostavljanju, često neodređeni (da je u zlostavljanju sudjelovalo više osoba, isticao se optuženi da je naređivao drugima da ih tuku i sl.), tako da na temelju takvih iskaza nije bilo moguće na pouzdan način individualizirati konkretne radnje optuženog, odnosno pouzdano identificirati postupke optuženog, te ih razlikovati od ostalih počinitelja čija imena ili nadimke spominju oštećeni, a u povodu kojih se izvjesno vode kazneni postupci za isto kazneno djelo, na štetu istih oštećenih. U takvim okolnostima pravilan je zaključak prvostupanjskog suda kako nije pouzdano dokazano da je optuženi G.H. počinio kaznena djela za koja se tereti, na štetu oštećenih A.P., M.R., V.T. i B.P., tako da se odluka da optuženog oslobodi od optužbe u tom dijelu ne temelji na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, u smislu članka 299. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kako se to neosnovano zaključuje u žalbi tužitelja, zbog čega je žalbu tužitelja i u tom dijelu valjalo odbiti kao neosnovanu.

U pogledu kazni na koje je prvostupanjski sud osudio optužene u žalbi tužitelja se ističe da nisu adekvatne težini kaznenih djela za koje su optuženi oglašeni krivim, te da je sud neopravdano određenim okolnostima dao karakter olakšavajućih, istodobno prenamaglašavajući njihov značaj, a sa druge strane na strani optuženih nije našao otežavajućih okolnosti, jer su sve naročito teške okolnosti sadržane u zakonskom obilježju kaznenih djela za koja su optuženi oglašeni krivim, detaljno obrazlažući koje se to okolnosti mogu smatrati osobito olakšavajućim i pod kojim uvjetima, kao i koje to okolnosti je sud morao, a nije, cijenio kao otežavajuće okolnosti.

S tim u svezi, prije svega valja naglasiti da je tužitelj opravdano ukazao da se prvostupanjski sud nepotrebno upuštao u analizu „stanja kontinuiranog stresa“ pod kojim se optuženi G.H. nalazi tijekom poduzimanja kaznenopravnih radnji za koje je oglašen krivim, pa i uzimanja te okolnosti kao olakšavajuće, jer osim što sud nema stručnih znanja u toj domeni, saznanja optuženog o „događajima u B.1“, kao i posljedicama borbenih djelovanja na „slobodnu teritoriju“ nisu i ne mogu biti opravdanje za njegove postupke tretirane u ovom kaznenom postupku, pa s tim u svezi niti cijenjени kao olakšavajuća okolnost prigodom odmjerenja kazne.

Na drugoj strani ranija neosuđivanost, osobne, obiteljske i opće materijalne prilike, kao i životna dob optuženog, mogu i u konkretnom slučaju jesu olakšavajuće okolnosti koje u svojoj ukupnosti imaju karakter osobito olakšavajućih okolnosti, kako u slučaju optuženog G.H., tako i u slučaju optuženog N.H., pa u tom dijelu Tužitelj nije u pravu kada pojedine od tih okolnosti stavlja u kontekst nekih formalnih pravila ili uvjeta pod kojim bi se one mogle smatrati osobito olakšavajućim okolnostima, kao preduvjeta za tzv. „sudsko ublažavanje kazne“. Ovo se osobito odnosi na učinak okolnosti koje bi po svom karakteru mogle imati značaj otežavajućih okolnosti, čijim bi postojanjem na strani optuženih bila dokinuta mogućnost da se olakšavajućim okolnostima na strani optuženih, ma koje one bile, dade karakter osobito olakšavajućih okolnosti.

Naime, nije dvojbeno da je prvostupanjski sud trebao imati u vidu brojnost oštećenih obuhvaćenih kaznenim djelima za koja su optuženi oglašeni krivim, pa i cijeliti kao otežavajuću okolnost, međutim, to se svakako ne odnosi na motiv (mržnja), jer je ta okolnost obuhvaćena bićem kaznenog djela kroz blanketnu normu međunarodno pravne regulative iz ove oblasti, pa činjenica da su žrtve (oštećeni) isključivo „srpske nacionalnosti“ te da su kaznena djela počinili prema njima zato što su te nacionalnosti, ne može imati karakter otežavajuće okolnosti, niti može posebno biti cijenjeno kao otežavajuća okolnost.

Konačno, važna okolnost kod ocjene konkretne težine kaznenih djela za koje su optuženi oglašeni krivim, predstavlja težina posljedice proistekle iz počinjenja tih djela i ona može biti umnogome opredjeljujuća za ocjenu suda, da li se u slučaju postojanja osobito olakšavajućih okolnosti na strani optuženih, svrha kažnjavanja može ostvariti ublažavanjem kazne ispod posebnog minimuma koja za ta djela propisuje zakon. Osim toga, zbog specifičnosti radnje počinjenja kaznenog djela iz članaka 142. i 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ (alternativna dispozicija i jedinstvenost radnje), modalitetima i razmjerama radnji koje obuhvaća, te kaznenoj politici ovog suda koju je Tužitelj precizno interpretirao, ovaj sud smatra da su se zbog svih naprijed izloženih razloga, u slučaju optuženih G.H. i N.H., stekli zakonski uvjeti za primjenu članka 42. stavak 2. i 43. stavak 1. točka 1. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, te da je prvostupanjski sud pravilno postupio kada im je, u slučaju G.H., utvrdio pojedinačne i izrekao jedinstvenu kaznu, a u slučaju optuženog N.H. izrekao kaznu zatvora koje su ispod posebnog minimuma od 5 (pet) godina, propisane za kaznena djela iz članka 142. i 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ.

Imajući u vidu da je ovaj sud, djelomično uvažio žalbu branitelja M.L.1, preinačio prvostupanjsku presudu u pogledu točke 3. osuđujućeg dijela pobijane presude, tako što je u odnosu na tu radnju optuženog G.H., temeljem članka 284. stavak 1. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oslobodio od optužbe da je na štetu P.S. počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ i u tom dijelu korigirao utvrđenu kaznu optuženom, kao i jedinstveno izrečenu, umanjujući je sa jedinstvene kazne zatvora od 3 (tri) godine, koju mu je izrekao prvostupanjski sud, na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 10 (deset) mjeseci, a da je u odnosu na kaznu optuženog N.H. od 1 (jedne) godine zatvora, pobijana presuda ostala nepromijenjena, ovaj sud smatra da su tako izrečene kazne u potpunosti adekvatne težini kaznenih djela za koje su optuženi oglašeni krivim i svim okolnostima vezanim uz njihovo počinjenje, te da će se upravo takvim kaznama ostvariti svrha kažnjavanja iz članka 33. preuzetog Kaznenog zakona

bivše SFRJ. Stoga je sve žalbene progovore, a s tim u svezi i prijedloge tužitelja, valjalo odbiti kao neosnovane.

Konačno, nije u pravu tužitelj kada u žalbi tvrdi da je proizvoljna odluka suda da optužene oslobodi plaćanja troškova kaznenog postupka, jer nije utvrdio na pouzdan način iznos tih troškova i postojanje uvjeta za oslobađanje iz članka 188. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Točno je da sud u obrazloženju svoje odluke u tom dijelu nije precizno naveo ukupnu visinu troškova, međutim, status optuženih (umirovljenik, nezaposlen bez prihoda) nedvojbeno ukazuje na njihove skromne materijalne prilike, pa kako su zbog dužine trajanja i složenosti provedenih dokaznih radnji ti troškovi znatni, onda je sasvim izvjesno da bi se odlukom da ih obveže na plaćanje tih troškova realno optuženi doveli u tešku materijalnu situaciju. Stoga je po ocjeni ovog suda odluka da optužene oslobodi plaćanja troškova kaznenog postupka opravdana, a time i u skladu sa člankom 188. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Zbog svega naprijed izloženog ovaj sud je na temelju članka 314. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučio kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR

Lj.L.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

M.K.